

OBEC BELÁ

BELSKÉ NOVINY

ROČNÍK XXVII. EV 3236/09 December 2019 Číslo 3/2019 Cena: 0,5€

*„Ak ste si postavili vzdušný zámok, vaša práca nemusí
byť zbytočná. Teraz k nemu robte základy.“*

Henry David Thoreau

Obecný úrad informuje

Vážení občania,

máme opäť koniec roka a s ním blížiac sa sviatky rodiny, pokoja a radosti – Vianoce. Vianoce sú pre nás predovšetkým kresťanským sviatkom, aj keď v minulosti podľa historických zdrojov sa v prvých rokoch kresťanstva narodenie Ježiša vôbec neoslavovalo. Hlavným kresťanským sviatkom bola Veľká noc. V štvrtom storočí presadili kresťanskí hodnostári slávenie Kristovho narodenia a pápež Július I. stanovil túto oslavu na 25. decembra. Odhliadnuc od tejto skutočnosti sa však dávno stred zimy považoval za obdobie osláv a to najmä preto, že v tomto období naši predkovia porážali dobytok, keďže sa nemuseli obávať, že sa im pokazí mäso. Navyše, v tomto čase vyfermentovala väčšina alkoholických nápojov, ktoré si ľudia počas roka vyrábali, takže sa pilo a veselilo.

Vráťme sa však k Vianociam, ako ich vnímame dnes my. Aj keď množstvo ľudí hovorí o tom, že tzv. „čaro Vianoc“ už dávno nie je tým, čo bolo. Nervozita, stres, panika. Ale je toto celé skutočne o inej dobe, alebo je to o našom vnímaní a medziľudských vzťahoch? Každým rokom pribúda nevraživosť a napätie medzi ľuďmi. Čím to je? Veď momentálne žijeme obdobie, kedy máme všetkého nadmieru a životná úroveň je na veľmi vysokej úrovni. Samozrejme existujú výnimky, ktoré kvôli zdravotnému stavu, či inému znevýhodneniu nevnímajú predchádzajúce riadky podobne. V histórii v priemere ľudia žili aj v horších podmienkach, vo vojnových rokoch, trpeli nedostatkom potravy a výrazne skromnejšie, ako je tomu dnes. A predsa mali k sebe bližšie. Najväčšou krízou dnešných dní je tak kríza morálky a hodnôt. Takmer v každom článku, ktorý píšem do našich Belských novín sa snažím na tento „fenomén“ poukazať. A stále verím tomu, že keď osloví čo i len jedného čitateľa a zmení tak aspoň niečo k lepšiemu, tak potom to má svoj význam. Vážme si zdravie a budme šťastní z každého nového dňa! Pri príležitosti mesiaca k úcty starším som vyslovil slová o tom, že zdravý človek má milión priateľov, ale chorý má len jedno. Zdravie je to najcennejšie, čo máme. Povznesme sa preto nad relatívnu „bezvýznamnosť“ iných menších problémov. Všetko sa dá vyriešiť. Kde je vôľa, tam je cesta! Vianoce sú obdobím, kedy spomalme a užívajme si preto blízkosť rodiny a priateľov.

Milí spoluobčania!

Prajem Vám pokojné prežitie vianočných sviatkov v kruhu najbližších. Do celého budúceho roka Vám želim pevné zdravie, šťastie a čo najviac pokojných dní!
(Ing. Matúš Krajčí)

WIFI PRE TEBA

Obci nie sú cudzie výdobytky modernej doby. Pre svojich občanov, ale i pre jej návštevníkov pripravujeme bezplatnú WiFi sieť na verejných miestach. Budeme ju môcť vybudovať vďaka príspevku od Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu z projektu WiFi pre Teba. Obec Belá získala nená-

vratný finančný príspevok v maximálnej výške 14 250,00 Eur a je povinná podieľať sa na spolufinancovaní projektu vlastnými zdrojmi vo výške 5 percent z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje 750,00 Eur. Primárnym cieľom projektu bolo získať financie na vybudovanie bezdrôtových prístupových bodov na viacerých miestach.

Veríme, že okrem obecného úradu, zdravotného strediska, kultúrneho domu, materskej školy, ocenia naši občania a návštevníci, kvalitné pripojenie na námestí na Jamách, futbalovej tribúne a amfiteátri v Rovni. Pre obec je to príležitosť pre modernizáciu, ale i benefit pre obyvateľov obce a jej návštevníkov.

Názov projektu: WiFi pre Teba

Kód projektu v ITMS2014+: 311071W923

Kód výzvy: OPII-2018/7/1-DOP

Operačný program: Integrovaná infraštruktúra

Prioritná os: Informačná spoločnosť

Celkové oprávnené výdavky: 14 250,00 Eur

Spolufinancovanie obce na projekte vlastnými zdrojmi: 750,00 Eur (5 %)

Mgr. Lenka Kováčová

MULTIKÁRA

Pre potreby zimnej údržby – ohŕňanie snehu v užších uličkách a posyp či taktiež pre možné celoročné využitie pri údržbe obce zakúpila obec multikáru. Jedná sa o typ Multicar M30, 6 miestna, 3-stranný sklápač, 4x4, 106 PS, vrátane príslušenstva - predná snehová hydraulická natáčacia radlica a posýpač značky Epoke Igloo S2300E Sandspridare. (pš)

ZRIADENIE A MODERNIZÁCIA ODBORNÝCH UČEBNÍ V SPOJENEJ ŠKOLE BELÁ

V lete 2019 sme obdržali na obci Rozhodnutie o schválení žiadosti o nenávratný finančný príspevok. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky v zastúpení Žilinský samosprávny kraj schválilo výšku nenávratného finančného príspevku 126 030,73 Eur, obec sa musí podieľať na spolufinancovaní projektu vo výške 5 percent, čo predstavuje sumu 6 633,20 Eur.

Riadiaci orgán pre Integrovaný regionálny operačný program v rámci konania o žiadosti, ktoré bolo vydané obci Belá 01. 06. 2018, rozhodol o neschválení žiadosti z dôvodu vyčerpania finančných prostriedkov určených pre výzvu. Riadiaci orgán opätovne overil splnenie podmienok poskytnutia príspevku a dospel k záveru, že žiadosť splnila všetky podmienky poskytnutia príspevku tak, ako boli určené vo výzve. Nakoľko poskytovateľ disponoval dostatočnými finančnými prostriedka-

mi určenými na zabezpečenie financovania projektu, riadiaci orgán pre Integrovaný regionálny operačný program na základe uvedeného žiadosť schválil.

Projekt rieši nákup zariadenia, výpočtovej techniky, kníh, interaktívnych programov a iného pre:

1. Zriadenie školskej knižnice,
2. Modernizácia biologicko – chemickej učebne,
3. Modernizácia učebne fyziky,
4. Zriadenie polytechnickej učebne.

Momentálne nám na obec bola zaslaná zo Žilinského samosprávneho kraja Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku podpísaná štatutárnym orgánom Žilinského samosprávneho kraja ako Sprostredkovateľského orgánu pre Integrovaný regionálny operačný program. Čaká nás celý rad administratívnych činností potrebných pre plynulý priebeh projek-

tu, vyplývajúce z povinností zo zmluvy. Veríme, že celý proces bude prebiehať bez problémov a jeho výsledkom bude skvalitnenie a zefektívnenie vyučovacieho procesu v Spojenej škole Belá.

Názov projektu:

Zriadenie a modernizácia odborných učební v Spojenej škole Belá

Kód projektu v ITMS2014+:

302021I978

Kód výzvy:

IROP –PO2-SC222-2016-13

Operačný program:

Integrovaná infraštruktúra

Prioritná os:

Lahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

Celkové oprávnené výdavky:

126 030,73 Eur

Spolufinancovanie Obce Belá na projekte vlastnými zdrojmi:

6 633,20 Eur (5 %)

Mgr. Lenka Kováčová

Obecný úrad informuje

PRÁCE V OBCI

Po skončení letných mesiacov a prác s nimi súvisiacimi sa pracovníci obce zamerali na začatie realizácie prístavby školskej kuchyne pri budove materskej školy. Rozširovanie priestorov kuchyne o približne 100 m² sa vykonáva z dôvodu požadovaného navýšenia kapacity pre prípravu a výdaj jedál.

Stavba, ktorej predchádzala dlhá príprava a bola žiadúca už dávnejšie, sa začala realizovať koncom leta. Upravil sa terén, vybudovali základy, platňa a začalo sa s murovaním hrubej stavby a všetkými výkonmi, ktoré s ňou súvisia, od prípojok vody či odpadov, priečok, izolácií, krov a podobne.

Práce na tomto projekte počas celej jesene zaberali väčšinu pracovného času našich technicko-hospodárskych pracovníkov, nakoľko väčšina prác sa vykonáva svojpomocne vo vlastnej réžii obce. Na objednávku resp. na dohodu o vykonaní práce sa zhotovili tie, na ktoré nemá

obec vo svojich radoch dostatok kvalifikovaných odborníkov, ako sú vodárske, kúrenárske, tesárske, klampiarske či elektroinštalačné práce. Takisto však aj pri nich pomocnými prácami naši pracovníci asistovali. Stavba je vo fáze dokončenia hrubej stavby, vyhotovujú sa siete, obklady. Osadené sú pred zimou už aj okná a dvere. Práce na stavbe budú prebiehať aj v zime, najambicióznejší odhad ukončenia prác a uvedenie do prevádzky je okolo Veľkej noci. Do dnešného dňa bolo investované do jej zhotovenia už niekoľko desiatok tisíc eur a to ju ešte čaká na financie náročná kompletáž, nakoľko zariadenie, ktoré v nej má našim stravníkom slúžiť, bude takisto veľmi nákladné.

Prístavbou sa z našej kuchyne stane modernejšia a hlavne prísny hygienickým normám vyhovujúca prevádzka, ktorá by mala byť kapacitne schopná splniť nielen tieto náročné kritériá, ale i pojať množstvo stravníkov,

hlavne všetky deti, ktoré majú povinné obеды zadarmo a taktiež môžu poslúžiť všetkým zamestnancom školy a iným stravníkom či viacerým zdravotne alebo sociálne odkázanejším občanom našej obce, ktorý sa stravujú v školskej jedálni.

Okrem prác pri materskej škole sa na jeseň tohto roku podarilo dotiahnuť dlho plánovanú rekonštrukciu cesty na Nižných Kamencoch a to konkrétne odbočku z hlavnej cesty poza Základnú umeleckú školu. Položila sa tu nová vrstva asfaltovej pokrývky – asfaltového obrúseného betónu v celkovom rozmere 700 m², po zhutnení v šírke 6 až 10 mm. Prípravné práce realizovala obec vo vlastnej réžii. V rámci nich sa pridružilo aj zhotovenie odvodňovacieho kanála, nakoľko poza budovu ZUŠ bolo odtokové pomery veľmi zlé, v lokalite stála voda takmer neustále. Odvodnenie je potrebné ešte dorobiť popred samotnú budovu

▲ PRÍSTAVBA ŠKOLSKÉJ KUCHYNE PRI BUDOVE MATERSKEJ ŠKOLY.

▼ REKONŠTRUKCIA CESTY NA NIŽNÝCH KAMENCOCH

a taktiež sa popri týchto prácach plánuje aj úprava školského dvora a vstupnej brány do tejto obecnej budovy.

V zbernom dvore sa počas leta a jesene vytvorila malá kompostáreň, ktorej funkciou je zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov. Týmto sa obec posúva na vyšší stupeň separovania, nakoľko táto jama by mala mať kapacitu na uskladnenie niekoľko desiatok ton tohto typu odpadu.

Na cintoríne pribudla nová brána, zo strany od sídliska Jamy, ktorá nahradila pôvodnú nefunkčnú. Táto nová je zásuvná a tým slúži aj k lepšej prístupnosti kontajnerového vozidla. Pri cintoríne sa zlikvidovali aj v dvoch prípadoch pozostatky po popadaných stromoch po jesenných vetroch.

Cestou od kostola dolu ku križovatke s hlavnou cestou sa vyhotovila nová trasa verejného osvetlenia, ktorú tam veľmi postrádali veriaci z Jám a z Lysice navštevujúci sväté omše v kostole v Belej, obzvlášť v tomto jesennom a zimnom období, keď sa skrátili dni a cestou do, či z kostola, je už tma.

V rámci bežnej údržby sa na jeseň vykonali všetky naplánované ako aj aktuálne potrebné práce, od upratovania, údržby a čistoty na cintoríne, kosenia, údržby zelene, doplnenia niekoľkých stĺpov v Zlieni, údržby futbalového areálu, obecných budov a verejných priestranstiev a iné.

Jedna akcia bola špeciálnejšia a vyžadovala dlhšiu prípravu ako aj schválenie a koordináciu so Stredoslovenskou distribučnou, a.s., nakoľko bolo nevyhnutné aj vypojenie elektrickej energie v niektorých uliciach. Jednalo sa o orezy stromov, ktoré presahovali konármi do elektrických sietí. Obecní pracovníci z prenajatej plošiny orezali celkovo 40 – 50 stromov na uliciach Oslobodenia, Nigrob, Brehy a v miestnej časti obce Kubíková.

Orezy a výrubu boli nevyhnutné, nakoľko konáre spôsobovali neustále kolapsy a poškodenia rozvodov, čo sa prejavovalo hlavne na verejnom osvetlení, ktoré často vyhadzovalo z prevádzky hneď keď zaľúkal vietor.

Spoluprácu so Stredoslovenskou distribučnou hodnotíme veľmi kladne, a týmto im ešte raz ďakujeme za ústretovosť, podobné akcie budeme opakovať v prípade potreby aj v budúcnosti.

Vodovod na Nižných Kamencoch, ktorý sa pomerne často pripomína poruchami dal opäť zabráť, tentokrát sa jednalo o upchaté potrubie v blízkosti rezervoára a v inom prípade o výmenu časti starého potrubia. Vodovod by vyžadoval generálnu rekonštrukciu, odhadovaný náklad však vysoko preyšuje možnosti rozpočtu obce.

V najbližších mesiacoch bude podľa predpokladov hrať prím zimná údržba

obce. Cesty a ulice bude ohŕňať na Jamách a v uličkách v rovni obecný traktor s radlicou, o všetky menšie ulice sa bude starať obecná multikára s radlicou a posypom. Ostatné oblasti podľa jednotlivých lokalít – celý vyšný koniec so všetkými ulicami, Nižné a Vyšné Kamence či Kubíková budú zabezpečované dodávateľsky a to firmami, ktoré boli úspešné v nedávno uskutočnenom verejnom obstarávaní. Okrem traktorov s radlicami a obecnou multikarou budú v plnej pohotovosti všetci technicko-hospodársky zamestnanci obce s ručným náradím, snežnou frézou a posypovou soľou. Títo sa budú starať o verejné priestranstvá, chodníky a vstupy do všetkých obecných budov.

Hneď po skončení zimy sa začne s realizáciou obnovy sústavy verejného osvetlenia, kde sa chystá kompletná výmena všetkých lúčov v obci Belá (v celovom počte takmer 300 ks) za nové moderné a úsporné LED svietidlá. O tomto projekte vám priblížime viac v nasledujúcom čísle. Okrem tohto sa chystá pokračovanie započatej realizácie pokrytia obce kamerovými systémami. V ostatných dňoch sa začala príprava infraštruktúry a osadenie hardware – samotných kamier na najžiaducejšie miesta. V súčasnosti je pripravených na spustenie a začatie prevádzkovania už 12 kamier, niektoré z nich sa už používajú v testovacej prevádzke. (pš)

ZMENA ZBEROVEJ SPOLOČNOSTI ODPADU V OBCI BELÁ, NOVÉ SADZBY DANÍ A INÉ ZMENY VO VIACERÝCH VZN OBCE.

Pre rok 2020 sa chystajú aj v našej obci určité zmeny v daniach, poplatkoch a v spôsobe poskytovania niektorých služieb.

Hlavnou zmenou je prechod v zbere odpadu v našej obci z rokmi zaužívaného spôsobu svojpomocného zberu obecnou firmou, vlastnými mechanizmami a zamestnancami, na zber prostredníctvom dodávateľskej firmy – zberovej spoločnosti T+T. a.s. Ďalšou podstatnou zmenou je, že komunálny odpad sa nebude už zberať do čiernych vriec, ale do čiernych plastových 120 litrových nádob, ktorý už v priebehu decembra a januára obdrží každá domácnosť v našej obci. Zber komunálneho odpadu bude zabezpečovaný podľa kalendára, ktorý je prílohou Belských novín a taktiež je zverejnený na webovom sídle obce.

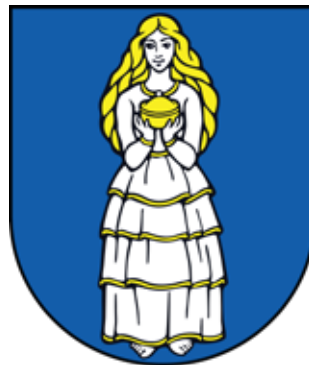
Kalendár a rozpis zberu separovaného odpadu, ktorý bude stále realizovaný do farebných plastových vriec, bude distribuovaný do schránok domácností a vyvesený na obecnom webe v najbližších dňoch.

Čo sa týka poplatku za komunálny odpad, platí sa bude systémom ako tomu bolo doteraz, a síce ročným jednorazovým poplatkom, ktorý sa počíta paušálne na osobu a deň. Čaká nás však navýšenie poplatku. Jeho presná hladina, ktorá bude určená až Obecným zastupiteľstvom, sa predpokladá zo súčasných 21,20 eura na osobu a rok na približne 27 až 30 eur. Poplatok za komunálny odpad reflektuje všetky náklady a zákonné poplatky potrebné na jeho zabezpečenie. Zvýšenie poplatku nie je spôsobené zmenou dodávateľa, nakoľko vysúťažením novej zbernej spoločnosti T+T, a.s. sa dokázalo udržať náklady za zber na prijateľnej úrovni, dokonca sa podarilo zmestiť do tejto operácie aj zakúpenie zbernej 120 litrovej nádoby do každej domácnosti v obci.

Do výpočtu zberu odpadu sa však po novom započítava aj novou legislatívou určený poplatok pre občanov, ktorý je určený podľa percenta miery separovania v tej ktorej obci. Podľa hladiny separovania v Belej je tento poplatok niekoľko tisíc eur, čo sa prejavilo v konečnom výpočte uvedeného poplatku pre občana. Do poplatku vstupujú aj náklady na tzv. dozber, ktorý bude zabezpečovať obec stále svojpomocne svojim dopravným prostriedkom a zamestnancom, nakoľko sa mechanizmy T+T nedostanú do všetkých lokalít obce, tiež hlavne v zimnom období bude treba zabezpečiť zvoz odpadu z osád do zberného dvora a podobne. Taktiež sa tu premietajú náklady na prevádzku zberného dvora, ktorý i naďalej bude poskytovať svoje služby a kapacity pre občanov ako tomu bolo aj doteraz, a teda na odovzdanie veľkokapacitného odpadu, drobného stavebného odpadu, elektroodpadu, biologicky rozložiteľného odpadu a rôznych iných typov odpadov. Taktiež sa tam bude zhromažďovať dozberaný odpad, kde ho bude vyzdvihovať T+T.

Pozitívne je, že pri zvýšenej miere separovania sa dá vyhnúť v budúcnosti ďalšiemu zvyšovaniu. Legislatívna tabuľka je neúprosná a kladie latku veľmi vysoko, každým rokom sa percento a prislúchajúci poplatok navyšuje. Nemusi sa tak aj v našej obci, musíme však jednoducho a narovno povedané – viac separovať. Taký je trend, taký je vývoj.

Veríme, že nový systém zberu sa čoskoro efektívne „uchytí“. Samozrejme sa dá očakávať, že bude treba v prvých mesiacoch či roku „vychytať“ prípadné nedostatky či postupne zakomponovávať vylepšenia a intenzívne pracovať na jeho udomácnení a hladkom fungovaní. Preto týmto prosíme občanov o spoluprácu a trpezlivosť pri zavádzaní nového sys-

tému, akékoľvek podnety, postrehy či nápady radi privítame a budú sa operatívne riešiť pre spokojnosť všetkých.

Ďalej čo sa týka iných zmien, ide o miestne dane, kde sa predpokladá, že nové Všeobecne záväzné nariadenie ich bude vo viacerých položkách navyšovať. Očakávané navýšenie miestnych daní je spôsobené zvýšenými výdavkami obce na pokrytie všetkých nákladov spojenými s najnovšími legislatívnymi zmenami počnúc od „obedov zadarmo“, zmene v poskytovaní sociálnych služieb, kde obec platí oveľa viac ako doteraz, preplácanie rekreačných poukazov, či iných zákonných navýšení taríf a príplatkov zamestnancom školy a podobne, kde štát položil na obce povinnosti vysporiadať sa so zvýšenými nákladmi hľadaním vlastných rezerv či navyšovaním vlastných poplatkov, čo je aj našim prípadom. V opačnom prípade by sme sa mohli rozlúčiť z viacerými prácami a dielami, ktoré sa v najbližších rokoch plánujú vykonať pre údržbu či rozvoj obce.

Ďalšími VZN ktoré sa menia sú spôsob nakladania s odpadmi, určenie finančných prostriedkov školy na rok 2020 či o spôsobe poskytovania opatrovateľskej služby v našej obci. Všetky VZN sú zverejnené na webovej stránke obce a vstúpia do platnosti 1. januára 2020. Širšie o jednotlivých tarífach miestnych daní či iných poplatkov budeme písať v jarnom čísle.

(pš)

NADÁCIA KIA MOTORS SLOVAKIA - ŠPORT V REGIÓNE 2019, ZREKONŠTRUOVANÉ TOALETY

Od októbra žiaci našej školy a všetci návštevníci telocvične môžu využívať vďaka podpore Nadácie Kia Motors Slovakia - Šport v regióne 2019

zmodernizované toalety. Vzhľadom na veľkú vyťaženosť telocvične nie len počas vyučovania, krúžkovej činnosti ale aj návštevnosťou širokej verejnos-

ti vo večerných hodinách a počas víkendov to už bolo z hygienického, ako aj estetického hľadiska nevyhnutné. (PaedDr. Anna Babišová)

DEŇ FINANČNEJ GRAMOTNOSTI

V nedeľu, 8. septembra, bol Deň finančnej gramotnosti. Na 1. stupni sa snažíme žiakom ukázať možnosti a cesty, ktorými je možné sa finančnej gramotnosti nielen priblížiť, ale ju aj úspešne rozvíjať. V rámci projektového dňa si žiaci mohli rozvíjať svoje vedomosti, zručnosti a skúsenosti s peniazmi pomocou rôznych aktivít. Matematické zručnosti si precvičovali počítaním bankoviek a mincí, nakupovaním a interaktívnymi cvičeniami, poznávaním euro-mincí pod lupou a výrobou peňaženiek. Svoju šikovnosť a postreh využili pri čítaní príbehu, zoraďovaní pojmov z finančnej gramotnosti podľa abecedy, vysvetľovali ich za pomoci slovníka, pracovali v skupinách s tabuľkami a grafmi, tvorili príbehy o sporení a dôležitosti dávať si na peniaze pozor. Sme veľmi radi, že projektový deň žiakov obohatil o zážitky a vedomosti, ktoré využijú v bežnom živote.

(Mgr. Majerová, PaedDr. Holubková,
Mgr. Pechotová, Mgr. Bieliková, Mgr. Kolčáková)

SVETOVÝ DEŇ MLIEKA NA ŠKOLÁCH

Tematickým dňom a mliečnou desiatou si SVETOVÝ DEŇ MLIEKA pripomenuli žiaci našej školy. Obliekli si biele tričky, pohotovo vymenovali mliečne výrobky, prišli si na desiatu to, čo im najviac z mliečnych výrobkov chutí. Prezentácia „Prečo je mlieko zdravé“ a „Cesta mlieka“, žiakom priblížila výrobu syra, tvarohu, pripomenula im, aký veľký význam má mlieko pre náš život. Deň začal ochutnávkou mlieka, mliečnych výrobkov, pokračoval diskusiou, hernými činnosťami, výstavou mliečnych výrobkov a inými aktivitami. Naši šikovní žiaci pripravili výsledný produkt projektového vyučovania vo forme plagátov, mliečnych nákupov, z ktorých vyrobili sladké mliečne pochúťky. Školienky z 1.B triedy a Cestovatelia zo 4.C triedy si tento deň pripomenuli rovesníckym vzdelávaním. Tento pekný deň sme ukončili slovami: „Mliečko všetci radi máme, každý deň si hrnček dáme.“

(Mgr. Pechotová, PaedDr. Holubková, Mgr. Majerová,
Mgr. Bieliková, Mgr. Kolčáková)

Zo školských lavíc

AKTIVITY NA 1. STUPNI

SFÉRICKÉ KINO

Sférické kino ponúka nový spôsob vzdelávania pre deti. Žiaci z 2.A, 3.A, 3.B a 4.B tak mohli 12. septembra 2019 vzhliadnuť dokumentárny film Astronaut, ktorý vo vnútri kupoly poskytuje neuveriteľný pohľad do sveta vesmíru, ktorého sa žiaci aspoň na chvíľu stali súčasťou. Sférický projekčný systém vnútri kupoly poskytuje neuveriteľný 360° výhľad, aký nemôže poskytnúť žiadne dnešné kino. Jeho cieľom je inšpirovať deti k prirodzenému osvojovaniu si informácií. Filmy deti vtahujú do deja a zároveň poskytujú vzdelávací obsah. Po filme sa žiaci zahrli na slnečnú sústavu a dozvedeli sa ďalšie zaujímavosti o hviezdach a planétach. Žiakom sa premietanie veľmi páčilo, bol to pre nich neuveriteľný zážitok. (PaedDr. Mária Holubková)

VÝTVARNÁ SÚŤAŽ ANJEL VIANOC 2019

Tatranská galéria v Poprade aj v tomto roku vyhlásila tradičnú predvianočnú celonárodnú výtvarnú súťaž Anjel Vianoc, na ktorej aj naši žiaci prvého a druhého stupňa mohli prezentovať svoj talent a výtvarnú zručnosť. Na slávnostnom odovzdávaní cien v Tatranskej galérii v Poprade sa zúčastnili aj žiaci našej školy. V kategórii prvý stupeň získali 3. miesto Linduška Cabaďajová a Viola Judáková zo 4.B za „Anjelskú kolekciu“. Na druhom stupni získali cenu za kolektívnu prácu „Anjel, ochranca prírody“ Veronika Stročková a Miška Machová z 9.A. Výstavu Anjeličkovo si každý môže pozrieť v priestoroch Art Klubu Tatranskej galérie v Poprade do 31. januára. Všetkým žiakom ďakujeme za zapojenie sa do súťaže, oceneným blahoželáme a prajeme veľa ďalších úspechov! (PaedDr. Holubková, Mgr. Ferrová)

ROZPRÁVKOVÁ KNIHA PRE DRUHÁKA

Šikovní druháci našej školy sa vybrali počas triedneho stretnutia do obecnej knižnice. Väčšina z nich bola v knižnici po prvýkrát. V prvej triede sa skamarátili so všetkými písmenkami abecedy, a preto je potrebné, aby si aj naďalej zdokonaľovali svoje čitateľské zručnosti. Pri príležitosti návštevy knižnice sa zoznámili s knižničným poriadkom a každý z nich si domov odniesol jednu rozprávkovú knižku. Po jej prečítaní si svoje čitateľské vedomosti zapisujú do čitateľskej karty, ktorú doplnia vlastnou ilustráciou. Želám im príjemné chvíle strávené so svojou knihou. (Mgr. Pechotová)

NÁVŠTEVA DENTÁLNEJ HYGIENIČKY V 2.A

Pozvanie do druháckej triedy prijala pani dentálna hygienička, ktorá deťom hravou formou vysvetlila, ako si majú doma čistiť zúbky. Spoločne si porozprávali o zubkoch, ich hygiene, starostlivosti, spočítali si ich. Zistili, ktoré im chýbajú, dorastú, a ktoré naopak sa chystajú na cestu von. A nie len to! Svoju besedu s deťmi spojila dentálna hygienička aj so zdravou a nezdravou výživou. Čo našim zubkom pomáha, aby boli zdravé a krásne a čo im naopak veľmi škodí. Deťom pripravila aj pracovné listy zamerané na tému ZDRAVÉ ZÚBKY a nezabudla im pripomenúť, že je veľmi dôležité, aby nám mamička alebo ocko pomohli doma zúbky VŽDY dočistiť. Takže, mami, oci! Nenechávaj ma v tom samého/samú, staraj sa o moje zúbky spolu so mnou. (Mgr. Pechotová)

SOPHIA PEKNUŠOVÁ – MAJSTERKA SLOVENSKA V DIAĽKOVOM PLÁVANÍ

Dňa 21. 9. 2019 sa v Štúrove uskutočnilo Finále Slovenského pohára v diaľkovom plávaní a Slovenského pohára najmladších juniorov. Do súťaže sa zapojila aj naša žiačka Sophia Peknušová zo 6.B triedy, ktorej sa podarilo vybojovať excelentné 1.miesto, a tak sa stala vo svojej kategórii 11 – ročných Majsterkou Slovenska v diaľkovom plávaní pre rok 2019. Umiestnenie, ktoré získala ju neskutočne potešilo a utvrdilo v tom, že úsilie, obetavosť a neskutočná drina, ktorú vynaložila stopercentne zúročila v podobe vytúženej trofeje. Sophii patrí veľká gratulácia a zároveň poďakovanie, že reprezentuje nielen seba, ale aj našu školu. Sophii želáme, nech jej to aj naďalej „pláva“ tak dobre, ako doteraz! (Mgr. Tatiana Cabaďajová)

PROJEKTOVÝ DEŇ ZDRAVEJ VÝŽIVY

16. október sa na 1. stupni niesol v znamení Dňa zdravej výživy. Vyvážená a zdravá strava je veľmi dôležitá, preto je potrebné si to neustále pripomínať. V rámci projektového dňa sa v triedach tvorilo, šilo, maľovalo, písalo, pieklo... výsledkom čoho boli nielen chutné a zdravé dobroty, ale aj nádherné výtvarné a literárne diela. V literárnom tvorení boli ovocnou dobrotou odmenení žiaci z 2.A – Marek Mahút, Liliánka Kubíková, Saška Krkošková, Danko Mahút, zo 4.B – Linduška Cabaďajová, Viola Judáková, Sianka Mariašová a zo 4.C – Miška a Emka Ťažké. Vo výtvarnej súťaži NETRADIČNÉ JABLKO rozhodli hlasovaním žiaci druhého stupňa. Najviac hlasov získal Samko Pražiak z 3.B, na druhom mieste sa umiestnili Linduška Cabaďajová a Paťka Zuziaková zo 4.B a tretie miesto získala trieda 3.A spoločnou prácou. Všetkým žiakom ďakujeme za zapojenie sa do súťaží a nezabúdajme, že zdravá strava = základ zdravia.

ÚSPECHY ŽIAKOV

SVETOVÝ DEŇ ZVIERAT

Ťažko si vieme predstaviť život na našej planéte bez zvierat. Tento výnimočný deň si pripomenuli naši prváci, druháci, tretiaci, štvrtáci i piatáci. Pri tejto príležitosti si žiaci do školy priniesli svojich živých i plyšových zvieracích kamarátov. U Školienok a Cestovateľov prebiehalo rovesnícke vyučovanie. Tvorivé aktivity cestovateľia zo 4.C odprezentovali prváčikom, a tak opäť prežili pekný spoločný deň. Druháci a piatáci sa so svojimi zvieratkami vybrali na návštevu ku štvrtákom. V 4.B triede prebehla veľmi pekná a poučná beseda. Žiaci si navzájom predstavili svoje zvieratko, porozprávali o tom, ako sa oň starajú, čo dokáže a čím je zaujímavé. Najviac zaujal chameleón, ktorý aj napriek veľkému úsiliu svojho majiteľa nechcel zmeniť sfarbenie. Tretiaci si v tento výnimočný deň v spoločnosti svojich zvieracích miláčikov pripomenuli tvorivými aktivitami. Celý deň bol pre všetkých fascinujúci a jedinečný. Deťom želáme veľa pekných zážitkov pri starostlivosti o ich zvieracích kamarátov.

(Vaše pani učiteľky – Mgr. Kolčáková, Mgr. Pechotová, PaedDr. Holubková, Mgr. Bieliková, Mgr. Majerová, Mgr. Hudecová)

Zo školských lavíc

VYHODNOTENIE VÝTVARNEJ SÚŤAŽE DARY ZEME

CVČ Kuzmányho 105, Žilina, každoročne vyhlasuje výtvarnú súťaž Dary Zeme, do ktorej sa zapájajú aj naši žiaci z prvého a druhého stupňa. Vernisáž spojená so slávnostným vyhodnotením výhercov sa uskutočnila v piatok 15. 11. 2019 v Dome Matice slovenskej v Žiline. Spomedzi 300 zaslaných prác bola ocenená aj práca našej žiačky. Nelka Pecková zo 4.B získala vo svojej kategórii cenu poroty. Srdečne gratulujeme a prajeme veľa ďalších úspechov! (PaedDr. Mária Holubková)

DIDAKTICKÉ HRY A TURISTICKÁ VYCHÁDZKA DO JÁNOŠÍKOVÝCH DIER

V rámci praktickej časti Didaktických hier sa žiaci 3.B a 4.B vybrali na turistickú vychádzku do Jánošíkových dier. Jánošíkove diery sú tvorené sústavou kaňonov a tiesňav, zasadené do krásneho prostredia Malej Fatry. Počas cesty sme narazili na viaceré vodopády, skalné útvary, bohatú flóru a užíli sme si nádherné výhľady. Prakticky sme si vyskúšali jednoduché obväzovanie hornej a dolnej končatiny a prenos zraneného. Pracovali sme s mapou, určovali svetové strany a orientovali sa v teréne. Žiaci si výlet užíli a unavení a plní zážitkov sa šťastne vrátili späť do školy. (PaedDr. Holubková, Mgr. Bieliková)

VÝLET DO LIPTOVSKÉHO MIKULÁŠA

V sobotu 16. 11. 2019 sa deti z krúžkov Spoznáваме Slovensko a Malí turisti vybrali na druhý tohtoročný výlet. Cesta vlakom ubehla rýchlo a v Liptovskom Mikuláši nás čakala nielen zábava ale aj poznávanie. Naše kroky smerovali najskôr do Jánošíkovej mučiarnie, ktorá je ukrytá v podzemí Múzea Janka Kráľa. Od pani sprievodkyne sme sa dozvedeli veľa nových informácií a zaujímavostí z najkrutejšieho súdu v histórii mesta, kde v roku 1713 vypočúvali a odsúdili zbojníckeho kapitána Juraja Jánošíka. Po prehliadke sme sa vybrali do Galérie ILUSIA. Fascinujúci svet optických klamov podkopal naše zmysly. Prečítať si noviny na vrchole mrakodrapu, pohladkať slona, prejsť sa krajinou lega alebo si zatelefonovať na dne bazény... toto a ešte omnoho viac mohli deti v Ilusii. Nič nie je v skutočnosti také, ako to na prvý pohľad vyzerá! (PaedDr. Mária Holubková, Mgr. Ľubica Hriníková)

V sobotu 26. októbra sa deti z krúžkov Spoznáваме Slovensko a Malí turisti vybrali na prvý tohtoročný výlet. Zbalili sme batôžky, nasadli na vlak smer Banská Bystrica a hurá za poznávaním. Tento rok si pripomínáme 75. výročie SNP, preto naše kroky zo železničnej stanice viedli práve do Múzea SNP. Pri vstupe do múzea nás privítal pohľad na monumentálne súsošie Jozefa Jankoviča „Obete varujú“. Na úvod sme si pozreli krátky autentický film a po ňom nasledovala prehliadka spojená s interaktívnym vzdelávaním. Mali sme možnosť vidieť uniformy vojakov, fotografie, mapy, prezentácie, bojovú techniku, propagačné letáky, väzenské oblečenie. Žiaci si taktiež vyskúšali, ako fungoval zákopový telefón a nasadiť si vojenskú prilbu. Interaktívne vzdelávanie ako i samotná prehliadka deti zaujala vďaka p. lektorovi, ktorý dokázal deti vtiahnuť priamo do deja a prehliadku prispôbil aj tým najmenším. Po skončení prehliadky si žiaci pozreli najzaujímavejší autentický exponát, lietadlo Li 2, ktoré sa v čase SNP používalo na prepravu osôb a materiálu a skanzen ťažkej bojovej techniky. Výlet bol pekný a predovšetkým poučný, pretože každý musí poznať históriu, aby sa z nej mohol poučiť, a aby sa niektoré veci už nikdy nezopakovali. (PaedDr. Holubková a Mgr. Hriníková)

VIANOČNÁ POHĽADNICA – 16. MEDZINÁRODNÁ VÝTVARNÁ SÚŤAŽ

Do 16. ročníka tejto súťaže poslalo svoje práce viac ako 2 200 detí z 250 škôl zo Slovenska, Českej republiky, Poľska, Rumunska, Bulharska, Chorvátska a Srbska. Súťaž vyhlasuje a realizuje Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne. Stretla sa opäť s vysokým záujmom i kvalitou. Témou prác bolo výtvarné spracovanie vianočných námetov do podoby návrhu vianočnej pohľadnice. Porota dňa 20. 11. 2019 vyhodnotila práce detí vo viacerých kategóriách. Do tejto súťaže sa zapojila aj naša škola. Na 1. stupni výber najlepších prác mala na starosti p. uč. Mária Holubková. Na 2. stupni som vyberala najlepšie práce z ročníkov 5. – 8. ja. Obidve sme mali z čoho vyberať, pretože do súťaže sa zapojilo množstvo žiakov s krásnymi námetmi a výborným spracovaním, rôznymi výtvarnými technikami. Naša žiačka, Simonka Franeková z 8. B triedy, vyhrala 1. miesto v kategórii základných škôl do 15 rokov. Je to úžasné a zaslúžené ocenenie za krásnu, originálne výtvarne spracovanú pohľadnicu! Zároveň ďakujeme aj za zviditeľnenie nielen našej školy, ale i obce Belá. Ako ocenenie Simonka získala výherný tvorivý pobyt v Dolnom Kubíne. Simonke gratulujeme a ďakujem všetkým žiakom, ktorí sa zapojili do tejto súťaže, pretože svojimi pohľadnicami potešili nielen oko, ale i dušu. Zároveň ďakujem p. učiteľkám: PaedDr. Márii Holubkovej, Mgr. Márii Bielikovej, Mgr. Jane Pechotovej za úžasnú motiváciu, trpezlivú prácu so svojimi žiakmi. Ich úsilie sa odrazilo v prekrásnych pohľadniach, ktoré potešia množstvo ľudí na putovných výstavách a umocnia čaro blížiacich sa Vianoc. Práce si môžete pozrieť v dňoch: 9. 1. 2020 – 31. 1. 2020 – Foyer úradu Žilinského samosprávneho kraja. (Mgr. Viera Ferrová)

Dňa 14. 11. 2019 sme v ŠKD našich prváčikov športovo-zábavnými a vedomostnými úlohami pasovali za našich kamarátov „Klubkáčikov“. Dievčatka zo štvrtého ročníka malých prváčikov vyskúšali ako ovládajú farby a písmenká. Aj naše druháčky zvládli svoju úlohu veľmi pekne, pričom previedli svojich kamarátov, ktorých poznajú zo škôlky svetom čísel, rozprávok a rôznymi športovými aktivitami. Prváčikovia sa tešili z každej splnenej úlohy a veľmi pozorne sledovali, aby si vyskúšali každú aktivitu a na žiadnu nezabudli.

ÚSPEŠNÝ PROJEKT – SMARTBOOKS – INTELIGENTNÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Výchova, vzdelávanie a dosiahnuté úspechy našich žiakov sú pre SŠ Belá prioritou. Neustále sa snažíme napredovať, zapájame sa do rôznych projektov, prostredníctvom ktorých sa snažíme dosahovať efektívne výsledky, ktoré sú kľúčové pre ich ďalší rozvoj. Tento školský rok sme prostredníctvom Nadácie Kia Motors Slovakia získali grant vo výške 3 480 eur na uskutočnenie projektu Vzdelávací softvér pre ZŠ 2019. V rámci projektu sme získali licenciu programu SmartBooks na 1 školský rok pre všetkých žiakov, učiteľov, ale aj rodičov našej školy. Ide o efektívny vzdelávací program SmartBooks, vyvinutý na Slovensku, ktorý má pomôcť žiakovi pri domácej príprave do školy. Žiak sa učí sám formou testovania a okamžitej spätnej väzby, ktorá určí, či bola jeho odpoveď správna alebo nesprávna. Súčasťou projektu bolo aj dvojdnové školenie pre učiteľov, kde sme získali všetky potrebné informácie, ako SmartBooks využívať v praxi. Dúfame, že využívanie tejto techniky prispeje k napredovaniu nielen nás učiteľov, ale predovšetkým našich žiakov a budú dosahovať lepšie výsledky na vyučovaní. Veď práve oni sú naša budúcnosť! (Mgr. Tatiana Cabadajová)

SADENIE STROMČEKOV

Prírodu máme všetci veľmi radi a preto sa žiaci 2.A a 4.B v piatok 25. 10. 2019 stretli pri Urbárskej chate, kde ich už čakal Daniel Užák so sadením stromčekov. Vysvetlil im, ako správne pripraviť stromček ešte pred zasadením, prichystal a poukazoval deťom náradie a materiál, s ktorým sa pracuje. Deti reagovali spontánne, nebáli sa ani ťažšej práce a tešili sa z každého zasadeného stromčeka. Na záver ich čakala jazda na fréze, z čoho mali všetci obrovskú radosť. Ďakujeme Danielovi Užákovi za skvelý pracovný deň a tešíme sa na ďalšie sadenie na jar, pretože stromy sú dôležitou súčasťou nášho života. (Mgr. Pechotová, PaedDr. Holubková)

Zo školských lavíc

AKTIVITY NA 2. STUPNI

HLADÁ SA ENERGIA

Tri tímy z našej školy sa zapojili do 6. ročníka súťaže Hľadá sa energia!, ktorú usporiadala Západoslovenská energetika. 1. tím súťažil v zložení: Ján Kováč, Samuel Labant, Ema Holubková, 2. tím: Katarína Stráska, Barbora Vráblová, Laura Zuziaková a 3. tím: Emma Majerová, Barbora Pobudová. Tieto skupiny sa snažili vyriešiť postupne zadávané štyri úlohy zamerané na vedomosti, tvorivosť a inovatívne nápady. Za svoju snahu boli odmenení usporiadateľom súťaže vecnými cenami. Všetky tímy si zaslúžia veľkú pochvalu. (Mgr. Petra Vácvalová)

HLADAČI POKLADOV – NOC V ŠKOLE

Dňa 22. 11. 2019 zažili žiaci 5. až 7. ročníka „nocovačku“ v škole. Tiché priestory školy zrazu ožili vďaka našim „hľadačom pokladov.“ Pre žiakov sme pripravili bohatý program, ktorého cieľom bolo prostredníctvom zaujímavých aktivít rozvíjať čitateľskú gramotnosť. Rozprávkovú noc sme odštartovali v piatok popoludní. Po úvodnom privítaní sme našich žiakov oboznámili s programom a zadelili do skupín. S baterkami v ruke sme sa presunuli vonku, kde žiaci v areáli školy hľadali heslá, ktoré následne museli použiť pri tvorbe svojej rozprávkovej knihy. Nasledovalo čítanie nedokončenej rozprávky a vlastná tvorba v skupinkách. Žiaci boli veľmi kreatívni – kreslili, lepili, vystrihovali, písali, aby tá ich kniha bola najlepšia, veď sa predsa súťažilo o tri NAJ rozprávkové knihy. Po tvorivej činnosti sme doplnili energiu spoločnou pizzou a pokračovali sme ďalším bodom programu, na ktorý sa deti veľmi tešili – discoparty vo veľkom štýle. Niektorí v pyžamkách, iní v cool šatách ako sa na pravú party patrí. Vytancovaní, unavení a bez reptania sme sa presunuli do tried, prečítali si každý tú svoju obľúbenú knihu a škola sa opäť ponorila do čarovného ticha. Ráno sa vstávalo našim „hľadačom pokladov“ ťažšie, no všetko má svoj koniec. Spokojní, príjemne unavení a plní dobrodružstiev sme sa pobrali domov. Zorganizovať takúto akciu pri toľkom počte žiakov je pomerne náročné, ale spätná väzba od žiakov nás utvrdila v tom, že to, čo robíme má význam a posúva nás v našej práci ďalej. Chceme sa poďakovať nášmu pánovi riaditeľovi za ústretovosť a, samozrejme, aj našim pomocníkom z ôsmeho a deviateho ročníka – Miroslavovi Janíkovi, Samuelovi Sochuliakovi, Jakubovi Vráblov, Tomášovi Kohútovi, Kláre Ďuranovej, Róberte Šugárovej, Barbore Pobudovej, Emme Majerovej a Ivete Jančíkovej, ktorí sa svojej úlohy zhostili na výbornú. Už teraz sa všetci tešíme, že noc plnú dobrodružstiev a zábavy zažijem o rok opäť.

(Mgr. Tatiana Cabadajová, Mgr. Ivana Sekerková, Mgr. Lucia Boháčová, Mgr. Martina Ďurinová, Mgr. Janka Chabadová, Mgr. Eva Kajčiová)

AHA! KRÁSNA MATEMATIKA – EXKURZIA V PREŠOVE

Dňa 25. 10. 2019 sa žiaci 8.A a 8.B triedy zúčastnili výstavy s názvom Aha! Krásna matematika v Prešove, ktorá im ponúkla neuveriteľnú cestu do sveta logických hádaniek a skladačiek. Žiakom vytvorila priestor pre predstavivosť, kde boli tvary postavené z tangramov, blokov či loptičiek a žiaci sa tak mohli nenápadne pomocou hry dostať do tajomstiev matematiky. Zistili, že matematika nie je strašiak, ktorému rozumie len pár vyvolených, ale že ju nájdú vo všetkých oblastiach života. Po ceste domov sa zastavili na najkrajšom a najväčšom hrade Slovenska, ktorý je zaradený na Zoznam svetového dedičstva UNESCO – Spišský hrad. (Mgr. Silvia Mariašová)

EXKURZIA S INŠTRUKTÁŽNYM SPRIEVODOM NA SÚŤAŽI MEDGAMES 2019

S nadšením vám oznamujem, že pod sprievodom pána starostu Ing. Matúša Krajčího sa mohli 3 žiaci našej školy zúčastniť inštruktážnej exkurzie na súťaži medikov (všeobecného lekárstva) a študentov ošetrovateľstva v Martine, priamo v priestoroch Univerzitnej nemocnice (Šteinerov chirurgický pavilón). Študenti prvého stanoviska riešili mladú ženu s embolizáciou do pľúc (rýchle stanovenie diagnózy bolo predpokladom zachránenia života), na druhom stanovisku sme videli zákrok odstránenia cudzieho telesa z pravej priedušky bronchoskopom (najsťor však medicci museli stanoviť načas a správne diagnózu), tretie stanovisko nám poskytlo pohľad na krvácajúce pažerákové varixy, kedy včasná a správna intervencia tiež zachraňuje život. Na štvrtom stanovisku sme sa ocitli v operačnej sále, pacient (figurína) bol zaintubovaný a pripravený anesteziológom na operačný výkon – laparoskopické odstránenie žľzníka. Medici žľzník bravúrne odstránili, ako postupovali sme videli na televíznej obrazovke. Piate stanovisko sme absolvovali v detskom pavilóne – boli sme pri KPR (kardiopulmonálnej resuscitácii) 17-ročného mladíka (figuríny). Figurína bola napojená na prístroj, ktorý monitoruje dýchanie, tlak krvi, pulz, nasýtenie krvi kyslíkom. Pomocou PC bola nasimulovaná situácia – predávkovanie liekom, aj so zvukovými efektami. Na šiestom stanovisku medicci zachraňovali život práve narodeným dvojčikám. Ďalšie stanovisko detského oddelenia nám priblížilo dieťa choré na zápal mozgových blán, medicci stanovili diagnózu, „odobrali mozgomiešny mok“ na kultiváciu, naordinovali ATB a infúznú liečbu a vykonali protiepidemiologické opatrenia. Na poslednom ôsmom stanovisku súťažili budúce sestričky, ktoré učili pacientku (figurantku) ako si ošetrovať kolostómiu. Tu sme si uvedomili, že príjemné a kompetentné vystupovanie zdravotníckych pracovníkov je veľkým prínosom pre chorého – trpiaceho v „boji“ s bolesťou a trápením či strachom. Nemôžem povedať, čo bolo najzaujímavejšie, podľa mňa bolo všetko super, úžasné a dúfam, že pán starosta nás zoberie aj budúci rok. Budeme sa veľmi tešiť, pretože vidieť zdravotníkov pri záchrane života, pri prinavrátení zdravia a pomoci človeka človeku je neskutočný zážitok. (Mgr. Tatiana Kvočková)

MATICA SLOVENSKÁ – NAŠA EXKURZIA

Dňa 6. novembra 2019 sme sa my, žiaci 8.B triedy a siedmych ročníkov, zúčastnili náučnej a zaujímavej exkurzie v Martine. Naším cieľom bola celonárodná slovenská kultúrna ustanovizeň – Matica slovenská. Dozvedeli sme sa hlavne o jej vzniku, histórii a jej vedúcich osobnostiach. Druhým našim cieľom bol Národný cintorín, ktorý je miestom posledného odpočinku mnohých významných osobností slovenského života. Pri zapálenej sviečke sme spomínali na ich život, tvorbu a uctili si ich pamiatku. Za super zorganizovanú exkurziu ďakujeme pani učiteľke Tatiane Cabadajovej a pani učiteľke Ivanke Sekerkovej a tešíme sa niekedy nabadúce opäť. (Róberta Šugárová 8.B)

NAŠA EXKURZIA

Slnčný piatok prežili naši deviataci na území Poľska, kde sme sa vybrali navštíviť koncentračný tábor. Naša prehliadka trvala skoro 3 hodiny a pozreli sme si život a hlavne neľudské podmienky na život v Auschwitzi a v Birkenau. Veríme, že naši žiaci lepšie pochopia tému druhej svetovej vojny a uvedomia si, aké sú skutočné ľudské hodnoty. Popoludnie sme venovali návšteve kráľovského mesta Krakov. Unavení a spokojní sme sa so spevom v autobuse vrátili domov. Ďakujeme aj Základnej škole v Dolnej Tižine, že nás pozvali s nimi stráviť príjemný deň.

(Mgr. Sekerková, RNDr. Jana Vojtaššáková, PhD)

Zo školských lavíc

PROJEKT „TVOJA SPRÁVNÁ VOĽBA“

Počas mesiaca október boli v Krajskej knižnici v Žiline realizované preventívne aktivity zamerané na protidrogovú prevenciu kriminality, určenú pre žiakov 4. ročníka ZŠ. Cestovatelia zo 4.C triedy sa v rámci projektu „Tvoja správna voľba“ dozvedeli niečo viac o problémoch s pitím alkoholu alebo fajčením cigariet. Projekt je určený pre deti vo veku od 9 do 10 rokov, s využitím inovatívnych prístupov práce s deťmi formou interaktívnej tvorivej dielne pozostávajúcej z piatich stanovišť (tri tematické panely: tabak, alkohol, marihuana; pracovný stôl a koberec s hracím plánom). Pomocou nich sa deti dozvedeli základné informácie o legálnych a nelegálnych drogách. Inovatívne prístupy im súčasne ponúkli dostatočný priestor na vyjadrenie vlastných názorov a postojov k danej problematike. „Najlaciejšia a najúčinnnejšia je prevencia a investícia do výchovy detí. Zo strany dospelých je preto dôležitý záujem o deti, o ich životy, radosti i starosti. Samozrejmosťou by malo byť pre každého, aby išiel svojim deťom príkladom.“ (Mgr. Irena Kolčáková)

DEŇ POLÍCIE

12. septembra 2019 sa Cestovatelia zo 4.C triedy a Mravčeka z 4.A triedy zúčastnili Dňa polície, ktoré zorganizovalo Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Žiline. Pre návštevníkov bol pripravený bohatý kultúrny program, ukážky z činností kukláčov, sebaobranu, zlaňovanie z výšky, zásah proti výtržníkom, ... Deti mali možnosť sedieť v naozajstných policajných autách, motorčákoch, preverili si svoje vedomosti o doprave a jazdili na bicykloch, kolobežkách a okrem ďalších rôznych aktivít sme tam stretli aj olympionikov. Odfotili sme sa s Jánom Volkom (atlet a šprintér – Majster Európy 2019), Borisom Valábikom (hokejista) a pri moderovaní sme zastihli Juraja Baču (herec). Aj keď sa nám nepodarilo všetko vidieť (nakolko tam bolo veľa ľudí), zhodnotili sme, že to bola výborne zorganizovaná akcia. (Mgr. Irena Kolčáková)

KNIŽNÝ VŠEVEDKO

Knižný Vševedko je literárno-vedomostná súťaž pre žiakov 3. a 4. ročníkov základných škôl. Krajská knižnica v Žiline organizuje každoročne okresné kolo, ktorého traia najlepšie postupujú do krajského kola súťaže. Otázky súťaže sú koncipované nielen z preberaného učiva základných škôl, ale aj z kníh, s ktorými sa deti stretávajú v knižniciach a preveria ich celkový vzťah ku knihám a čítaniu. Dňa 28. októbra 2019 sa dievčatá zo 4.C triedy – Romanka Hanuliaková, Miška a Emka Ťažké zúčastnili tejto súťaže a zmerali si sily so žiakmi zo šiestich škôl a podarilo sa im dosiahnuť úspech. Postup na krajské kolo v Čadci si vybojovala Miška Ťažká, ktorá sa umiestnila na 2. mieste. 6. novembra 2019 víťazi oblastných kôl, ktoré sa konali v knižniciach v Dolnom Kubíne, Liptovskom Mikuláši, Čadci, Žiline, Martine si počas krajského kola Knižný Vševedko 2019 zmerali svoje sily nielen v znalostiach z oblasti literatúry, ale aj v iných zaujímavých oblastiach či aktivitách. Našu školu reprezentovala Miška Ťažká zo 4.C triedy a z náročného konkurenčného boja 14. súťažiacich sa umiestnila na peknom 7. mieste. Blahoželáme a nech jej to aj ďalej „číta“. (Mgr. Irena Kolčáková)

NOC DUCHOV, TEKVIČ A STRAŠIDIEL

Naši odvážni žiaci, v sobotu 26. októbra v nočných hodinách na hrade Strečno, sa stretli s hradným kapitánom a so strašidlami, ktoré tam žijú. Rôzne bosorky, strigóni, čarodejnice, upíri, zlí duchovia, smrtky. Dozvedeli sa, ako sa pred nimi brániť. Na vlastné oči videli, či pomôže cesnak, drevený kôl alebo svätená voda. Zaujímavá bola medzinárodná škola strašenia, v ktorej vyučovala profesorka Hrôzostrašná, brušné tanečnice, ohňová šou či komorný koncert. Všetkým bytostiam na hrade prišlo aj počasie, keď počas jasnej hviezdnej noci sa z hradnej veže odkryl očarujúci pohľad na nočnú krajinu, Strečniansku tiesňavu, niekdajšieho postrachu pltníkov. v Strašibare deti ochutnali nezvyčajné nápoje a trasúci sa žalúdok si pošteklili jedlami zo stredovekej kuchyne. z hradu sa deti presunuli spať do telocvične Spojenej školy Belá. (PaedDr. Anna Babišová)

DEŇ HRADNÝCH STRAŠIDIEL A JEŽIBABINEC

Posledný deň pred jesennými prázdninami mali Cestovatelia zo 4.C triedy – Deň hradných strašidiel a Školienky z 1.B triedy – Ježibabinec. Tak, ako každý rok, učili sa v strašidelných, ale aj nestrašidelných maskách. Štvrtáci si zasúťažili v strašidelných skupinách a zopakovali si učivo o predponách na portáli KOZMIX, riešili rozprávkový ježibabský minikvíz, v strašidelnej módnjej prehliadke sa predstavili prvákom (z akého hradu pochádzajú, ako sa volajú a koho strašia), prváci zvolili Miss a Mistra strašidlo a za odmenu im naše štvrtácke strašidlá zahrli scénu „Škola strašenia“. Celý deň bol inšpirovaný zážitkom z hradu Strečno, kde prežili štvrtáci strašidelnú nočnú prehliadku 26. októbra. (Mgr. Irena Kolčáková)

MIŠKO JANÍK V TELEVÍZII

Na škole máme úspešných športovcov, skvelých čitateľov a tiež výborných muzikantov. Miško Janík z 1. B triedy hrá na heligónke, na husličky a v programe televízie RTVS – Folklorika nám ukázal, aj s ostatnými deťmi, ako krásne hrá na heligónke. Dokonca mal možnosť povedať pár slov do kamery a pekne mu to išlo. Chválime“ :-) (Mgr. Irena Kolčáková)

SÚŤAŽ V HRE ČLOVEČE NEHNEVAJ SA!

Dňa 21.11.2019 si deti v ŠKD zasúťažili a zabavili sa pri hre Človeče nehnevaj sa! V predchádzajúcich dňoch hrali deti hru v jednotlivých oddeleniach. Na spoločné zábavno-súťažné popoludnie medzi oddeleniami sa prihlásili nielen najlepší, ale aj najvytrvavejší hráči z jednotlivých oddelení. Táto hra, nie je len o tom, ako vieme hrať, ale aj o náhode čísel, ktoré padnú. Preto aj našim heslom bolo „Dôležité je zúčastniť a zabaviť sa a nie vyhrať.“ Atmosféra medzi deťmi bola počas zábavno-súťažného popoludnia výborná a veľmi priateľská. (Mgr. Ľubica Hriníková)

Kolektív ŠKD praje všetkým deťom a rodičom pokojné vianočné sviatky v kruhu rodiny. V Novom roku 2020 Vám želáme hlavne zdravie, šťastie, porozumenie a lásku.

Zo školských lavíc

EURÓPSKY TÝŽDEŇ ŠPORTU

V týždni od 23.09. do 30.09.2019 prebehol piaty ročník Európskeho týždňa športu. Európsky týždeň športu je iniciatívou Európskej komisie na podporu športu a fyzickej aktivity v celej Európe. Hlavnou témou kampane je „#BeActive“, ktorá má nabádať k pohybu, a to nielen počas Európskeho týždňa športu, ale po celý rok.

V tomto školskom roku sme sa aj my v našom školskom klube detí zapojili do športového projektu. Počas týchto dní si deti v ŠKD namalovali svojich maskotov oddelení a vlajku EÚ. Európsky týždeň športu sme zahájili predstavením sa jednotlivých oddelení s maskotom a názvom oddelenia. Deti počas tohto týždňa behali vytrvalostný beh okolo školy a po školskej záhrade, cvičili na školskom dvore, hrali futbal, vybíjanú, behali štafetový beh s maskotom oddelenia, zabehali si aj zábavné štafetové súťaže vo vreci, na chodúľkách, kolobežkách, s loptami, na švihadlách. Jedno popoludnie strávili cvičením aerobiku v rytme hudby a zmerali si svoje sily v turnaji vo florbale. Aj našim heslom počas celého školského roka je „#BeActive“.

TEKVIČKOVÝ DEŇ

S jesenným obdobím sa neodmysliteľne spája zber ovocia a zeleniny. Doma si z nich pripravujeme rôzne šalátiky a koláčiky. My sme si s deťmi v oddelení Kvietokovo upiekli zdravé a chutné mafinky, do ktorých sme pridali postrúhanú tekvicu. Každé dieťa, ktoré malo záujem sa zapojilo do strúhania tekvice a miešania cesta. Počas tohto popoludnia si deti vyrobili aj papierovú tekvičku a počítali tekvičkové príklady.

AKTIVITY ŠKOLSKÉHO KLUBU DETÍ

PROJEKT RECYKLOHRY: ČO S KLIMATICKOU KRÍZOU?

Naši malí Recykláči z ŠKD sa v novej úlohe v projekte Recyklohry zahrali na záhradkárov a pre zlepšenie nášho ovzdušia a životného prostredia vysadili v okolí školy ihličnaté stromčeky, o ktoré sa budú počas celého školského roka starať. Výsadbou stromčekov chcú aj deti prispieť k zníženiu CO₂ v ovzduší a k zlepšeniu klimatickej krízy na našej planéte. Recykláči už vedľa, že 1 hektár listnatého leša v podmienkach mierneho pásma vyprodukuje za rok asi 10 ton kyslíka, čo „nasýti pľúca“ zhruba 38 ľudí počas tohto obdobia. Vedľa aj to, že u ihličnatých lesov je produkcia kyslíka nižšia a jeden hektár leša za rok naviaže a vymaže z ovzdušia až 15 ton oxidu uhličitého. V druhej časti úlohy si deti vytvorili strom z odpadového materiálu a na listy stromu napísali, čo nám stromy poskytujú a prečo sú pre ľudí také dôležité.

JESENNÉ ŠANTENIE V PRÍRODE

Deti z ŠKD majú pekné zážitky z vychádzok do prírody. Vychádzky na Diel sú našimi najčastejšími, pretože to máme celkom blízko školy a detičky si tam môžu voľne pobehať. Okrem behania si deti na Diele túto jeseň hľadali štvorlístky pre šťastie, púšťali šarkany a zberali šípky na čajík. K jeseni patrí aj opadané lístie a k tomu aj super jesenná guľovačka, na ktorú sa deti vždy veľmi tešia.

Športové aktivity

FLORBAL NA NAŠEJ ŠKOLE

V októbri **turnaj chlapcov** našej školy odštartoval šnúru florbalových zápasov. Chlapci sa venujú futbalu, tak takéto podujatie bolo pre nich spostenie. Turnaj sa odohral v dvoch vekových kategóriách, systémom každý s každým.

Umiestnenie:

mladší žiaci **1. miesto** 6.A,B, **2. miesto** 5.A, **3. miesto** 5.B
starší žiaci **1. miesto** 9.A **2. miesto** 8.A, **3. miesto** 7.A, **4. miesto** 7.B.

Florbalový turnaj mladších žiakov odohralo šesť tímov. Našu školu reprezentovali dievčatá zo 6.A triedy (Vráblová Nikola, Mahútová Emma, Kubíková Adriana, Romančíková Nela, Chabadová Lucia, Štefková Terézia, Šušťáková Natália, Mihalčatinová Zuzana, Majerová Veronika, Hazdová Tatiana, Kubíková Mariana – brankár).

Umiestnenie:

1. Budatín, 2. Terchová A, 3. Terchová B, 4. Varín B, 5. Belá, 6. Varín A.

Florbalový turnaj starších žiakov odohralo sedem tímov. Našu školu reprezentovali dve družstvá, Belá a (8.A – Boháčová Simona, Cabaďajová Nina, Janišová Miriam, Jaroščiaková Adriána, Judáková Žaneta, Lesková Ráchel, Mariašová Alica, Mičová Zoja, Ničová Valentína, Pálešová Nikola, Putnokytová Klaudia, Raganová Alexandra, Kovalčíková Natália – brankár, 9.A – Múčková Natália, Stročková Veronika, Zuziaková Laura) a Belá B (7.A – Dávidíková Adriana, Höhnelová Stella, Holienková Nela, Jančíková Eliška,

ka, Kompaniková Aneta, Koniorová Laura, Krištofiková Ela, Matková Tatiana, Pekárová Veronika, Prílepková Katarína, Zuziaková Alžbeta, Cesneková Marianna – brankár).

Umiestnenie:

1. Terchová, 2. Belá B, 3. Belá A, 4. Budatín, 5. Varín B, 6. Varín A, 7. Teplička nad Váhom.

Ďakujeme chlapcom a dievčatám za podané športové výkony, súťažnú atmosféru a reprezentáciu školy.

FLOORBALL SK LIGA 2019/2020

V školskom roku 2019/2020 naďalej naša škola pokračuje v projekte s oficiálnym názvom „floorball SK LIGA“. Je to najväčšia žiacka florbalová liga na Slovensku. Organizátorom je Nadácia TV JOJ. Projekt pozostáva z troch fáz – okresných mini líg, krajských turnajov (účasť na tomto šampionáte si vybojujú školy víťazstvom vo svojej okresnej mini lige) a celonárodného finálového turnaja víťazov jednotlivých krajských šampionátov. Veľkolepé finále sa odohrá na jar 2020 v Tatralandii. v okresnej mini lige oproti minulým ročníkom sa nám zmenili súper. Súťažíme proti tímom z Varína a Terchovej. Prvé kolo okresnej mini ligy sa odohralo v Terchovej, druhé v Belej. Naši chlapci (9.A – Chovanec Dávid, Mažgút Ján, Chabada Milan, Orlický Patrik, Poliak Dominik, 8.A – Šugár Damián, Mažgút Marek, Bačínsky Matej, Mihalčatin Šimon, Kubena Tomáš, Borák Daniel Sebastián, Berešík Adrián – brankár) si vybojovali postup na krajské turnaje. Dievčatá (8.A – Mariašová Alica, Boháčová Simona, Mičová Zoja, Putnokytová Klaudia, Jaroščiaková

Športové aktivity

Adriána, Ničová Valentína, Raganová Alexandra, Kovalčíková Natália – brankár, Lesková Ráchel Mária, 9.A – Zuziaková Laura, Múčková Natália, Stročková Veronika, Stráska Katarína – brankár, 7.A – Jančíková Eliška, Zuziaková Alžbeta, Krištofiková Ela, Pekárová Veronika, Cesneková Marianna – brankár) napokon skončili na druhom mieste. O ich prehre rozhodol vždy jeden gól. Chlapcom gratulujeme k postupu a držíme palce v ďalších florbalových súbojoch.

Poradie chlapci	Tím	PZ	Výhra	Prehra	Skóre	Body
1.	Belá	4	4 (2x v predĺžení)	0	22 : 6 (16)	10
2.	Terchová	4	2	2 (2x v predĺžení)	18 : 10 (8)	8
3.	Varín	4	0	4	4 : 28 (-24)	0

Poradie chlapci	Tím	PZ	Výhra	Prehra	Skóre	Body
1.	Terchová	4	4 (1x v predĺžení)	0	23 : 4 (19)	11
2.	Belá	4	2	2 (1x v predĺžení)	14 : 7 (7)	7
3.	Varín	4	0	4	3 : 29 (-26)	0

PaedDr. Anna Babišová

VÝŠINY A DNÁ

Futbal v obci Belá sa na jeseň ročníka 2019/2020 zažil jeden zo svojich najväčších úspechov vo svojej histórii, keď sa futbalisti a mužstva prebojovali po dvoch víťazstvách nad mužstvami z vyšších súťaží až do tretieho ročníka predkola Slovenského pohára, kde im bolo veľkou ctou a výzvou privítať na domácom štadióne prvoligovú Sereď. Hralo sa pred rekordnou návštevou divákov povzbudzujúcich našich futbalistov, ktorý mali dokonca aj príležitosť zakúpiť si fanúšikovský šál vyrobený na túto príležitosť. Úvodný výkop k tomuto zápasu uskutočnil osobne sám prezident Slovenského futbalového zväzu pán Ján Kováčik, ktorého sme v Belej privítali aj s viacerými generalitami slovenského futbalu. Aj keď zápas bohužiaľ skončil debaklom domáceho mužstva 10-0, dá sa táto udalosť prirábať k významným medzníkom Belského futbalu. Futbalisti dokázali nadviazať na túto prehru sériou víťazstiev. Futbal sa nachádzal na svojom vrchole, žilo sa futbalom, s dostatkom hráčov, hlavne domácich mladých či navrátilcov, vhodne doplnených pár „ťahúňmi“ z okolitých dedín, všetci, po poctivom tréningovom procese v lete, v optimálnej forme. Azda najkrajším a najpamätnejším zápasom bolo vybojované víťazstvo 2-3 v Starej Bystrici, keď po prehratom polčase 2-0 sa našim futbalistom podarilo uskutočniť dokonalý obrat, a to sa druhý polčas hral len s desiatkou Belských hráčov. Bohužiaľ ku koncu sezóny prišli tri prehry po sebe, z toho dve na domácom ihrisku, ktoré s prihladnutím na dva debakle z vonku z úvodnej časti sezóny pokazili celkové umiestnenie a aspirácie mužstva držať sa „hore“ v tabuľke. K tejto výsledkovej mizérii sa pridali problémy, kvôli ktorým sa našiel náš športový klub po chvíli vrcholových úspechov na úplnom dne. Káder mužstva sa odchodom pár hráčov zúžil, výpoveď z práce dal miestny hospodár a hlavný funkcionár sa nemohol kvôli zdravotným problémom venovať organizácii ako tomu bolo predtým. To sa odrazilo na horšej organizácii

fungovania ku koncu jesennej časti. Čo bolo však najhoršie bol fakt, že aj iné kategórie nedosahovali želané športové výsledky, bojovalo sa s nedostatkom hráčov vo všetkých kategóriách, čoho výsledkom bolo nakoniec odhlásenie kategórie dorastu zo súťaže. Futbal v Belej stojí na križovatke. Veríme že sa vyberie od jarnej časti správnym smerom, že sa urobia potrebné zmeny a vylepšenia, ktoré znova rozprúdia vášň pre futbal u všetkých kategórií, hráčov, trénerov a funkcionárov, v neposlednom rade aj u fanúšikov, ktorých je už na futbale tiež len ako šafranu. Držíme všetkým zainteresovaným palce, že cez túto krízu prejdú tak, že nás na jar zas bude futbal všetkých len tešiť. Prvé pozitívne tamtamy idú zo školy, kde sa posilňuje káder trénerov ochotných s deťmi pracovať. Zároveň je nevyhnutné znova prihlásiť mužstvo dorastu do súťaže od budúcej sezóny aby sa dodržala

kontinuita dlhoročnej práce s mládežou, v opačnom prípade nie je budúcnosť futbalu v Belej ružová. Chce to začať robiť pre futbal jednoducho viac. (pš)

OTVORENIE TRIBÚNY

Na Belskú púť sa uskutočnila milá udalosť, keď sa pri futbalovom ihrisku prestrihla páska a tak sa oficiálne otvorila dlho očakávaná nová tribúna. Tribúnu, ktorá má kapacitu 80 miest na sedenie, prišiel otvoriť a svojou návštevou nás tak poctil pán Juraj Jánošík, člen výkonného výboru SFZ a predseda Bratislavského futbalového zväzu. Tak nech tribúna slúži a nech z nej počujeme povzbudzovanie našich futbalistov na každom domácom zápase. (pš)

FUTBALOVÁ PRÍPRAVKA

Dňa 17. novembra 2019 sa chlapci z futbalovej prípravy zúčastnili 5. ročníka turnaja Prípraviek - O POHÁR PREDSEDU ObFZ ŽILINA, ktorý sa konal vo futbalovej aréne v Korní.

V kategórii U11 hralo v 4 skupinách celkovo 22 mužstiev. Zo základnej skupiny (ŠK Belá, TJ Jednota Bánová, FK Ďurčiná, 1. KŠK Žilina, Rafa a OŠK Rosina) postúpil s bilanciou 2 výhry, 1 remíza a 2 prehry z 3. miesta.

Celkovo sa chlapci umiestnili na veľmi peknom 10. mieste. Veľkým úspechom pre náš tím bolo ocenenie hráča Jakuba

Konštiaka - NAJLEPŠÍ STRELEC TURNAJA - s počtom nastriekaných gólov 18.

Všetci si okrem krásneho futbalového zážitku odniesli aj vecné darčeky, ktoré im budú tento deň pripomínať. Veľké ďakujem patrí rodičom, ktorí sa zúčastnili a povzbudzovali počas celého turnaja. Ďakujeme aj športovému klubu a vedeniu obce za ochotu a pomoc.

Chlapcom prajem veľa víťazných zápasov. (Peter Kubáň)

FARSKÉ OKIENKO

V ostatnom hodovom čísle Belských novín sme sa rozlúčili informáciami zo života farskej rodiny Belá, vrátane filiáliek Lysica a Kubíková. Samozrejme, že našimi farníkmi sú aj obyvatelia Nižných Kamencov.

Podujatí bolo opäť mnoho, tak si na ne poďme spolu pripomínať.

■ Pri hodovej slávnostnej sv. omši o 11.00 hod. 27. júla tohto roka sme privítali medzi nami na pozvanie pána farára vzácných hostí: vsdp. Mariána Šurába, nitrianskeho kanonika a profesora pastorálnej teológie na bratislavskej bohosloveckej fakulte UK, spolu s bratom vdp. Jozefom Šurábom, ktorý kedysi pôsobil v Dolnej Tížine a vo Varíne a Mons. Josefa Zouhara, dekana hodonínskeho dekanátu.

■ Počas slávnosti patrónky farského kostola sv. Márie Magdalény bola požehnaná socha božieho milosrdenstva. Túto sme potom umiestnili v nasledujúcich dňoch na priečelí farského kostola. Rovnako boli požehnané aj nové farské insígnie, erb, heraldická listina, zástava, pečať a vlajka. Vztýčená vlajka ostala viať na stožiari pri misijnom kríži a zarámovaná heraldická listina spolu s erbom visia na stene pri vchode do chrámu.

■ Počas letných prázdnin sme 13. augusta cestovali autobusom spolu s našimi miništrantami na výlet do historického mesta Trnava, ktoré je sídlo arcibiskupstva. Program sme mali bohatý. Na úvod sme absolvovali kompletnú prehliadku nedávno otvoreného nového štadióna Antona Malatinského. Ukázali nám šatne, VIP priestory, presscentrum, trávnik ale aj kaplnku. Potom sme sa presunuli na sv. omšu do Jezuitského kostola Najsvätejšej Trojice. Po sv. omši sme si spoločne uctili ostatky svätých košických mučeníkov, ktorých 400. Výročie mučeníckej smrti si Cirkev na Slovensku v tých dňoch pripomínala. Tento chrám je významný tým, že sú tu relikvie dvoch jezuitských mučeníkov z troch: Štefa-

na Pongráca a Melichera Grodeckého. Navštívili sme aj kostol sv. Anny, tu sme zostúpili do podzemnej krypty, kde sme si prezreli miesta odpočinku sestier Uršulínok.

■ Nevynechali sme ani farský kostol sv. Mikuláša, ktorá sa honosí titulom – Bazilika minor s milostivým obrazom p. Márie Trnavskej, ani arcibiskupskú katedrálu sv. Jána Krstiteľa, kde bol pred 16. rokmi aj pápež sv. Ján Pavol II. Jeho návštevu pripomína bronzová socha umiestnená pred katedrálou. Panorámu Trnavy sme obdivovali z mestskej veže, zo 16. storočia, ktorá meria asi 60 metrov. Výlet, púť bola poďakovaním chlapcom miništrantom, za ich službu pri oltári.

■ Vo štvrtok 29. augusta, keď bolo pracovné voľno putovalo autobusom asi 50 pútnikov k Matke Božej na sv. Hostýn. Po absolvovaní krížovej cesty pán farár na tomto mari-

ánskom pútnickom mieste koncelebroval sv. omšu s dvoma miestnymi jezuitskými kňazmi. Naši pútnici sa predstavili spevmi mariánskych piesní.

■ O mesiac 26. septembra sa zástupcovia farnosti zúčastnili na „Národnom pochode za život.“ Vyjadrili tak jasnú podporu ochrane života vo všetkých formách a tlmočili svojou účasťou podporu aj od tých, ktorí nemohli ísť z farnosti.

■ V dňoch 10. - 13. októbra 2019 asi 96 pútnikov pod vedením p.farára vdp. Ivana Pšenáka a vdp. Mareka Smanu, ktorý pôsobí v Rajeckej Lesnej a je poverený otcom biskupom Mons. Tomášom Galisom pastoráciou púť, putovalo do francúzskeho pútnického mestečka LOURDES – ku Matke Božej. Lurdy sa nachádzajú vo francúzskych Pyrenejach. Tu sa pred 161 rokmi zjavila jednoduchému dievčaťu Bernadette Soubirous Božia Matka a zjavila sa im ako „immaculata“, teda nepoškvrnené počatie.

Vo štvrtok 20. 10. cestovali lietadlom spoločnosti Ryanair z poľského Krakova, kde sa presunuli autobusom z Belej. Po asi 2,5 hodinovom lete lietadlo Boeing večer pred 21.00 hodinou pristálo vo Francúzsku na letisku pri mestečku Lurdy. Po presune na hotel a ubytovaní ešte večer boli prítomní na sv. omši pri jaskyni zjavenia.

Počas nasledovných dvoch dní si prezreli na vlastné oči miesta zjavení sv. Bernadety, ale aj miesta, kde žila a kde si Cirkev uctieva túto sväticu. Každé ráno sa začalo sv. omšou. Absolvovali monumentálnu krížovú cestu, navštívili farský kostol

v Bartres, kde bola svätica pokrstená a kde bola na 1. sv. prijímaní. Prezreli si rodičovský dom, mlyn, cintorín, múzeum. Navštívili kúpele aj podzemné sanktuárium sv. Pia X, masabielsku jaskyňu, baziliku. Popoludní boli pútnici účastní na adorácii a večer na sviečkovom sprievode a modlitbe sv. ruženca.

V posledný deň po rannej sv. omši pri masabielskej jaskyni, mieste 18 zjavení zapálili naši pútnici sviecu za belskú farnosť. Po presune na letisko sa predpoludním vzniesli lietadlom z Lurd na smer Krakov. Domov do farnosti sa vrátili v nedeľu večer.

Ak ste čítali v minulosti knihu Franza Werfela – Pieseň o Bernadete, prípadne ste pozerali film pre mnohých to bol priam splnený sen. Naši pútnici boli ďakovať a prosiť nebeskú Matku aj za našu belskú farnosť. Prišli duchovne pookriať a posilniť sa.

■ O dva dni nato, 15. októbra putovali naši farníci do farského kostola vo Varíne, kde sa poklonili relikviám sv. Vincenta z Pauly. Tento je zakladateľom misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul, ktorá sa venuje pastoračnej a charitatívnej činnosti – lazaristov ako i sestier Vincentiek. Tieto relikvie putovali po Slovensku do vybraných kostolov. Pri slávnostnej sv. omši koncelebroval aj pán farár.

■ Koncom ružencového mesiaca október, 25. 10. deti Spojenej školy spolu so svojimi pedagógmi zhotovili z balónov ruženec, naplnený héliom, ktorý potom po desiatku posvätného Ruženca pri kostole pri soche sv. Márie Magdalény vypustili s pánom farárom do vzduchu.

■ Peknou tradíciou sa vo farnosti stáva aj obnovovanie prícestných krížov a kaplniek. V tomto roku za hojnej účasti veriacich z našej farnosti požehnal p. farár Vdp. Ivan Pšenák 11. 8. 2019 kaplnku sv. Vendelína v Zieni (oproti obecnému zbernému dvoru), 20. 10. 2019 bol požehnaný obnovený kríž na začiatku rázcestia v Lysici a 11. 11. 2019 bol požehnaný prícestný kríž v lokalite Onvovcova na cyklotrase Belá-M.Bránica. Všetkým dobrodincom patrí za ich námahu veľká vďaka. Je bohumilé, občerstviť sa na ceste, zastaviť sa na malú chvíľu v tomto uponáhľanom svete na krátku modlitbu pri takýchto zastaveniach.

■ V mesiaci október vyhořel na Orave v obci Hruštín päťčlennej rodine rodinný dom. Do vyhlásenej zbierky sa zapojila aj naša farnosť, vďaka všetkým bohuznámy, ktorých toto nešťastie nenechalo chladnými.

■ Posledným podujatím, na ktoré farníci cestovali do uzávierky čísla Belských novín bola púť autobusom do starobyľej Trnavy, do Baziliky minor sv. Mikuláša, na druhý deň mariánskeho deviatnika Trnavská novéna. Sv. omšu prenášala v priamom prenose aj televízia LUX. Spolu s trnavským arcibiskupom koncelebrovalo veľké množstvo kňazov, medzi inými aj p.farár vdp. Ivan Pšenák. Slávnostným kazateľom bol jezuitský páter Jozef Bartkovjak zo slovenskej redakcie Vatikánskeho rozhlasu.

■ Rád by som tlmočil aj poďakovanie nášho pána farára, Vdp. Ivana Pšenáka všetkým dobrodincom a bohu známym za dobrú, čas a námahu, ktoré vynakladajú počas roka pre spoločný úžitok a materiálne i duchovné zveľaďovanie farnosti Belá.

Záverom máme pre všetkých pozvánku na jasličkovú pobožnosť 2019, ktorá sa uskutoční vo farskom kostole v Belej, na Božie narodenie, 25. decembra popoludní. Pozvaní ste všetci ľudia dobrej vôle. (pf)

CAMPING BELÁ – STRUČNÉ ZHODNOTENIE ROKU 2019

Tak ako po iné roky aj tento rok sme v campingu privítali návštevníkov z celého sveta. Teší nás fakt, že hostia sa k nám pravidelne vracajú, sú rovnako spokojní alebo „spokojnejší“ ako pri predošlých návštevách a pri odchode nezabudnú pripomenúť, že sa k nám tešia aj na budúci rok. Taktiež radi a často počujeme, že noví návštevníci k nám prichádzajú na základe odporúčania od príbuzných a známych a pri odchode konštatujú, že aj oni boli so službami nášho campu spokojní a síce sme sa videli prvý krát ale určite nie naposledy.

Na začiatku letnej sezóny (16. 5.-19. 5. 2019) sme hostili 50-ty národný zraz caravanov Slovenska kedy bolo u nás ubytovaných takmer 140 posádok karavanov zo Slovenska a Česka.

Napriek tomu že tohtoročné leto sprevádzalo premenlivé počasie s veľkými teplotnými výkyvmi, dokonca nás začiatkom júla prekvapili aj po-

merne nízke teploty na nízku návštevnosť sa nemôžeme sťažovať, dokonca počas slnečných víkendov sme zaznamenali rekordné čísla návštevnosti.

V jesennom období sa v campe uskutočnilo viacero osláv a rodinných stretnutí. Taktiež koncom októbra k nám už tradične zavítali chovatelia a vystavovatelia králikov plemien Nemecký obrovitý strakáč a český strakáč, kde počas špeciálnej celoslovenskej klubovej výstavy vyhlásili šampiónov a majstrov Slovenska. Posledných tohtoročných hostí privítala camping počas silvestrovských pobytov.

V jesennom období sme zahájili práce v campe na prípravu novej budúcoročnej sezóny. Okrem drobných opráv plánujeme aj kompletnú rekonštrukciu menšieho detského ihriska, rekonštrukciu okolia rybníka, výrobu nových lavíc s kovovou konštrukciou, dobudovanie nových zberných nádob a košov na separovaný a komunálny odpad.

V prípade, že nám Perinbaba naďelí štedrú snehovú pokrývku, privítame v campe počas zimných mesiacov lyžiarske výcviky a nadšencov lyžovania a zimných športov. Milovníci bežkovania budú môcť využívať bežkársku trať, ktorá bude viesť v blízkosti campu.

Na záver by sme sa chceli poďakovať všetkým zamestnancom, brigádnikom, dodávateľom, obci Belá a ostatným, ktorí sa pričínili o tohtoročnú úspešnú letnú sezónu. Všetkým želáme pokojné sviatky a šťastný nový rok.

(Ing. Jana Beňová, Bc. Zuzana Čepelová)

ENVIRONMENTÁLNA UVEDOMELOSŤ

Každoročne sa z našej obce vyvezie na skládku cca 700 t komunálneho odpadu (čierné vrecia), pričom si treba uvedomiť, že všetky náklady spojené s likvidáciou a odvozom tohto odpadu si platíme ako občania sami a to prostredníctvom úhrady poplatku za odvoz komunálneho odpadu. Na druhej strane, všetky náklady spojené s odvozom a recykláciou odpadu (farebné vrecia) uhrádza OZV – organizácia zodpovednosti výrobcov (v našom prípade je to spoločnosť NATUR-PACK, a. s.). To znamená, že za odvoz separovaného odpadu sa neplatí žiadny poplatok a je teda pre každého obyvateľa obce ZADARMO. Aj napriek tejto skutočnosti veľké množstvo papiera, plastov, skla a ďalších druhotných surovín netriedime ale ich vyhadzujeme do čiernych vriec a miesto toho aby bol tento odpad vyvezený na recykláciu zdarma, končí na skládkach a za jeho likvidáciu musíme platiť.

- Zamietni – odmietnuť veci, ktoré nepotrebujeme, alebo ich využívame len chvíľku (plastové tašky, reklamné predmety, jednorázové riady...)
- Zredukuj – zamyslieť sa nad tým, či potrebujeme také množstvo vecí (zbytočne nekupovať potraviny, ktoré nestihneme spotrebovať kým sa pokazia, nekupovať oblečenie, ktoré nebudeme nosiť...)
- Znovu použi – pokúsiť sa opraviť pokazenú vec a až v prípade, že to nejde kúpiť novú, uprednostňovať veci, ktoré sa dajú znovu použiť ako napr. látkové tašky...
- Recykluj – čo nemôžeme zamietnuť, zredukovať alebo znovu použiť odovzdáme na recykláciu, vyseparujeme do farebných vriec a zberných nádob
- Skompostuj – v každej domácnosti sa nachádza kompostér, v ktorom sa môžu skompostovať všetky organické látky na kompost.

Keďže množstvo odpadu každoročne narastá mali by sme sa zamyslieť nad tým, ako ho znižovať. Existuje 5 bodov, nad ktorými by sme sa mali zamýšľať:

Až keď danú vec nevieme využiť ani v jednom z predchádzajúcich bodov, potom ju môžeme vyhodiť do komunálneho odpadu.

Zameriame sa viac na 4. bod – Recykluj. Využívanie druhotných surovín odovzdaných na recykláciu šetrí prírodné zdroje, energie a znižuje množstvo odpadu na skládkach.

Vyseparovaný elektroodpad sa odovzdáva na ďalšie spracovanie, kde sú jednotlivé výrobky rozobraté a takto získané súčiastky sú rozdelené na jednotlivé komodity, ktoré sa ďalej recyklujú.

Oblečenie, ktoré odovzdávame do zberných kontajnerov sa ďalej triedi, časť sa použije opätovne, zvyšok sa recykluje pri výrobe izolácií, handier, výplní do sedačiek...

Z vyseparovaných plastov sa na recykláciu používajú najmä PET fľaše z ktorých sa vyrábajú nové fľaše, rúry ale aj športové oblečenie, plienky... Plasty, ktoré sa nepodari zrecyklovať sa dajú energeticky zhodnotiť. Tie, ktoré skončia na skládkach komunálneho odpadu, prípadne v prírode, sa rozložia až za najmenej 1000 rokov. Problém je, že kvalita plastov sa opätovnou recykláciou zni-

žuje a preto by sme už pri kúpe tovarov mali uprednostňovať veci, ktoré obsahujú menej plastov, plastových obalov.

Vyseparované kovy sa používajú pri výrobe nových kovov, pričom sa šetria prírodné zdroje a klesá aj spotreba energie. (Ing. Jana Beňová)

Ďalšou komoditou je papier. V našej obci sme v rámci školského a separovaného zberu od januára do novembra 2019 odovzdali na recykláciu viac ako 32 t papiera. Recykláciou 1 tony papiera sa podarí zachrániť približne 17 stromov

– to znamená, že našim občanom sa iba triedením a odovzdávaním nepotrebného papiera podarilo zachrániť les o počte 544 stromov. Papier sa dá recyklovať približne 5 – 8 krát. Pri poslednej recyklácii sa z neho vyrábajú napr. obaly na vajčka, ktoré je možné po použití skompostovať.

Vyseparované sklo je možné recyklovať do nekonečna narozdiel od papiera alebo plastov si pri procese recyklácie zachováva stále rovnaké vlastnosti a kvalitu. Jeho separáciou sa šetrí prírodný zdroj – sklársky kameň a aj energia pretože pri tavení sklenených črepov sa

jej spotrebuje oveľa menej. Sklo sa recykluje priamo v sklárňach a teda nie je potrebné budovať nové recyklačné linky ako je to pri recyklácii iných druhotných surovín. Od začiatku tohto roka do konca novembra sme celkovo na recykláciu odovzdali takmer 53 t skla, ktoré bolo použité na výrobu nových fliaš.

Aj takou maličkosťou ako je separovanie odpadu dokáže každý jeden z nás prispieť k tomu, že sa budú šetriť prírodné zdroje, ktoré sú obmedzené a taktiež aj energie. Pomáhame tak vlastne sami sebe. (Ing. Jana Beňová)

MANŽELSTVO UZAVRETÉ od 1. júla 2019 do 30. novembra 2019

občania Belej, inde:

1. Michal Zicho, Belá a Simona Mintáchovej, Belá
2. Marek Choma, Belá a Karin Daru, Belá
3. Jaroslav Březina, Česká republika a Livia Ševčíková, Belá
4. Ing. Michal Labant, Belá a Mgr. Petra Kubiková, Lutiše
5. Martin Trnka, Terchová a Ivana Vallová, Belá
6. Róbert Hazda, Belá a Gabriela Paláriková, Čadca
7. Ján Rojík, Belá a Andrea Vinárčiková, Belá
8. Miroslav Genšínák, Belá a Lenka Brezániová, Žilina
9. Pavol Mažgút, Belá a Katarína Paulusová, Žilina
10. Juraj Hodoň, Belá a Lenka Romančíková, Terchová

v Belej:

1. Peter Šimček, Žilina a Eva Nová, Žilina
2. Ing. Miroslav Danišek, Žilina-Trnové a Mgr. Zuzana Synáková, Belá
3. Jozef Kubík, Belá a Jana Orlická, Belá
4. Petr Weiner, Česká republika a Ing. Jana Pialová, Kamenná Poruba
5. Martin Hvizdoš, Bratislava a Barbora Záborská, Martin
6. Atilla-Adorian Hajdu, Rumunsko a Mariana Molitorová, Belá
7. Dušan Koleno, Žilina a Jana Ďuranová, Belá
8. Ing. Ing. Martin Sobola a MUDr. Veronika Lesková
9. Tomáš Franek, Belá a Mária Danišková, Belá
10. Juraj Tichý, Varín a Veronika Tomašová, Lysica
11. Martin Cabaďaj, Belá a Alžbeta Cabaďajová, Belá
12. Anton Malíček, Divina a Alžbeta Struhárňanská, Belá
13. MUDr. Pavol Vrábel, Belá a MUDr. Nikola Lalinská, Žilina
14. Peter Kočemba, Veľký Lipník a Ing. Katarína Fujdiaková, Belá

NARODENÍ

1. KUŤOVÁ Tereza
2. RYBANSKÝ Hugo
3. MARIAŠOVÁ Lea
4. RATÁKOVÁ Adela
5. VALJAŠKOVÁ Daniela
6. HIKANÍKOVÁ Zara
7. KOZÁČEK Mathias
8. OPALKOVÁ Zara
9. PONECHALOVÁ Sofia
10. BELAN Jakub
11. ŠTEFAŇÁK Teo
12. NÁČINOVÁ Mária
13. ZICHOVÁ Soňa
14. LUČANÍKOVÁ Kristína
15. ĎURANA Marko
16. HOLEC Richard
17. ROLČEK Tobias
18. SEDÚCH Matias

ZOMRELÍ

1. ŠUŠTIAKOVÁ Irena 1. 7. 2019
2. VLK Kamil 18. 7. 2019
3. KUBÍK Michal 25. 7. 2019
4. ČELKO Stanislav 27. 7. 2019
5. VIŠŇOVSKÁ Františka 30. 7. 2019
6. HANULIAK Miroslav 4. 8. 2019
7. JAROŠČIAK Šimon 4. 8. 2019
8. BABÍŠ Milan 28. 8. 2019
9. ŠVECOVÁ Maria 1. 9. 2019
10. MAŽGUTOVÁ Anna 5. 10. 2019
11. ŠIPČIAK Milan 15. 10. 2019
12. STRÁSKA Mária 24. 10. 2019
13. KUBÍK Ján 27. 10. 2019
14. ŠUGÁROVÁ Jozefa 9. 11. 2019
15. PADALA Ján 11. 11. 2019

SPOMIENKA

Osirel dvor, osirela záhrada,
keď stíchli tvoje kroky,
keď klesli tvoje pracovité ruky.
Keď nové ráno nastalo, tvoje srdce biť prestalo.
Odišla si tíško, niet ťa medzi nami,
no v našich srdciach žiješ stále s nami.
S veľkou láskou, mama, na teba myslíme a na krásne
prežité chvíle s tebou si radi spomínáme.
Dňa 11. decembra 2019 by sa bola dožila 97 rokov

PAULÍNA JAROŠČIAKOVÁ rod. Pechotová
Ďakujem všetkým, ktorí na ňu nezabudli a spolu so mnou jej
venujte krátku modlitbu.
„Kto v srdci žije, ten nezomiera.“
syn Martin

SPOMIENKA

Dňa 2. októbra uplynulo 11 rokov odvtedy, ako nás
navždy opustila naša milovaná mama a starká
ŠTEFÁNIA KÁČEROVÁ.

„Aj keď tu nie si, v našich myšlienkach
a srdciach si stále s nami. Odpočívaj v pokoji
a tíško snívaj svoj večný sen, mami...“
S láskou spomínajú dcéry s rodinami

SPOMIENKA

Dňa 26. novembra sme si pripomenuli 11. výročie odvtedy,
ako nás navždy opustil brat a ujo, Anton Káčer.

Roky ubiehajú, ale v našich srdciach zostávaš. Tvoj odchod
všetkých veľmi bolí, ktorí ťa mali radi na teba nezabúdajú.
Kto ťe ho poznali, venujte mu tichú spomienku.
S láskou spomínajú sestry s rodinami.

SPOMIENKA

Čas letí a niet ho zastaviť ani vrátiť späť. Sme tu na zemi len
krátky čas, ale vo večnosti sa budeme spolu naveky radosť.
a ty, Petko, s nami tiež, ale zatiaľ si naším strážnym anjelom
a strážiš dcérku svoju a manželku tiež.

Dňa 17. 12. 2019 si pripomíname 5. smutné výročie úmrtia
a zároveň dňa 15. 01. 2020 nedožitý 42. narodeniny nášho
drahého PETRA KRÍŠTOFA.

S úctou a láskou naňho spomínajú manželka Jana, dcéra
Magdalénka, svokrovci, sestry a bratia, netere, synovci,
švagrovia a švagríné a celá ostatná rodina.

V MASLENICI NA JADRANE SÚ ŽIACI Z BELEJ UŽ AKO DOMA.

PREČO MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA? NO, PRE TOTO!

Najprv Chorvátsko

Pamätníci aj v Belej určite dobre vedia, že slovenské more je v spomienkach spojené s bývalou Juhosláviou, aj s dnešnou samostatnou Republikou Chorvátsko. Tiež vedia, že nebolo samozrejmosťou dostať devízový príslub, k tomu ešte od polície vyžobrať povestnú doložku k platnému pasu. Píšem toto aj preto, že od konca takeho režimu v tomto roku ubehlo rovných tridsať rokov. Dnes je samozrejmosťou vycestovať do Chorvátska, aj do Srbska, len s občianskym preukazom, deti do 15 rokov síce s pasom, ale bez problémov a slobodne. Mnohí aj z Belej tieto možnosti naplno využívajú na dovolenky pri čarovne krásnom chorvátskom Jadrane. Nie však všetci si to z finančných dôvodov môžu dovoliť. A najmä pre nich má už desaťročná partnerská spolupráca Belej s obcou Jasenice – Maslenica pri Zadare v malebnom Novigradskom zálive nesmierny význam.

Keď tak počítam, tak za tých desať rokov až tretina obyvateľov Belej (žiaci, ich rodičia, dôchodcovia) pobudla v Maslenici na výmenných zájazdoch. Po ceste pravidelnou zastávkou býva už roky aj obhliadka svetového unikátu, akým je Národný park Plitvice. Dokonca väčšina zo školákov vďaka tejto spolupráci prvýkrát zistila, že more je slané a že sa už v polovici mája môže pohodlne v Jadranskom mori kúpať. Na strane druhej stovky maslenických školákov vďaka spolupráci s Belou stáli prvýkrát v živote na lyžiach a mohli obdivovať zimné čaro Národného parku Malá Fatra. A to najpodstatnejšie je, že medzi školákmi okrem zdravého súperenia vo futbale alebo volejbale vznikli vzácne priateľstvá aj do rokov budúcich. Práve preto spoluprácu Belej s Maslenicou s projektom Športom k priateľstvu v rámci svojho dotačného programu už niekoľko rokov finančne podporuje aj Žilinský samosprávny kraj. Nebolo inak ani tohto roku. V januári pobudli maslenické deti na lyžiar-

skom zájazde v Campingu Belá, na prelome mája a júna päťdesiat žiakov Spojenej základnej školy Belá aj v daždi obdivovali jedinečnú kaskádu plitvických vodopádov, následne sa už po niekoľkých hodinách kúpali v Jadranskom mori. Navštívili aj starobylý Zadar, v Maslenici sa kamarátili so žiakmi tamjšej základnej školy, užili si mora do sytosti. Náčelník obce Jasenice – Maslenica Martin Baričević vyjadril nádej, že spolupráca s Belou bude ešte intenzívnejšie napredovať a navrhol aj predĺženie pobytov detí z oboch strán aspoň na päťdnové.

Potom aj Srbsko

Slovensko a Srbsko majú od nepamäti medzi sebou nadštandardné vzťahy. Toto konštatovanie sa každoročne dá rozmieňať na drobné v mnohorakých kontaktoch, oblastiach a podujatiach. Obec Stará Pazova má v tom nemalý podiel. Po nádhernej prezentácii v Bratislave roku 2018 a na základe už štvorročnej spolupráce s obcou Belá pri Žiline vedenie obce Stará Pazova navrhlo starostovi Belej Matúšovi Krajčimu realizovať podobnú prezentáciu obce Stará Pazova aj na severe Slovenska, veď aj odtiaľto na vtedajšiu uhorskú Dolnú zem a dnešnú Vojvodinu v rámci Republiky Srbsko sa sťahovali Slováci už v 18. storočí. Medzinárodná spolupráca Belej nezostala nepovšimnutá, je vzorom pre celý región severného Slovenska a preto sa do príprav podujatia Staropazovčanov na Slovensku zapojilo aj mesto Žilina a vedenie Žilinského samosprávneho kraja. A tak sa do útulných chatiek Campingu Belá 18. septembra 2019 nasťahovala početná výprava z obce Stará Pazova.

Vo štvrtok 19. septembra 2019 sa v plnej paráde všetci presunuli z Belej do Žiliny. Práve programom z obce Stará Pazova vrcholilo tradičné Žilinské kultúrne leto. V metro-

pole severného Slovenska najprv všetkých účastníkov a delegáciu z obce Stará Pazova v sídle Žilinského samosprávneho kraja prijala a pohostila županka Erika Jurinová. Potom sa žilinská prezentácia Staropazovčanov začala sprievodom umelcov cez frekventovanú pešiu zónu – Národnú ulicu – na Námestie Andreja Hlinku a starobylé Mariánske námestie.

Z pódia sa tisíckam Žilinčanov prihovril a výpravu zo Srbska pozdravil vicežupan a poslanec slovenského parlamentu Milan Laurenčík, potom viceprimátorka Žiliny Barbora Birnerová, nasledoval s príhovorom predseda Zhromaždenia obce Stará Pazova Goran Jović.

„Chceme Žilinčanom a obyvateľom severného Slovenska priblížiť, ako to vyzerá medzi Slovákmi v Starej Pazove v srbskej Vojvodine, odkiaľ pochádzame. Žijeme tam 250 rokov, naďalej hovoríme po slovensky a chránime si dedičstvo otcov a svoj materinský jazyk. Vzdelávame sa, chránime si kultúru a tradície, ktoré nám doniesli predkovia a vo Vojvodine v tridsiatke slovenských obcí dodnes žije 52.700 Slovákov,“ uviedla v príhovore návštevníkom Dní Pazovy v Žiline, aj pre slovenské médiá, predsedníčka Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku Libuška Lakatošová.

Nádherným programom sa predstavil folklórny súbor Klasy Slovenského kultúrno-umeleckého spolku hrdinu Janka Čmelíka zo Starej Pazovy, Folklórny súbor Kultúrno-umeleckého spolku Branka Radičevića zo Starej Pazovy, tamburášsky orchester z okresu Stará Pazova a tenor opery Srbského národného divadla z Belehradu Boris Babík.

Ochutnať srbskú pleskavicu a guláš majstra kuchára Željka Crnomarkovića, aj pazovské nadlacky (špeciálne parené buchty s makom alebo mletými orechmi) Združenia pazovských žien, obdivovať ich ručné práce, ale aj umelecké upomienkové predmety žien združenia Rozmarín z Golubniec a združenia Milujem Banovce z Nových Bánoviec, spoznať kultúru dolnozemskej Slovákov, mohli v historickom

FOLKLORISTI Z PAZOZY POD ŽILINSKOU BALUSTRÁDOU A KATEDRÁLOU – SYMBOLMI ŽILINY.

centre viac ako osemstoročnej Žiliny skutočne početní návštevníci podujatia Dní Starej Pazovy.

Rovnaký kultúrno-umelecký program prezentovali súbory z obce Stará Pazova aj v piatok 20. septembra 2019 v telocvični Spojenej základnej školy v Belej pri Žiline, ktorá je už štyri roky družobnou obcou Starej Pazovy.

„Už pri prvej návšteve v Starej Pazove sme sa u Vás cítili ako doma. a som veľmi rád, že spolupráca sa rozšírila nielen na územie mesta Žilina, ale aj na územie Žilinského kraja. Či už v oblasti kultúry, zdravotníctva a dúfam, že sa rozšíri aj v školstve. Takisto penzisti z Belej už boli v Starej Pazove a z Pazovy boli so skvelým programom u nás aj členky Združenia pazovských žien. Vymieňajú si zvyky a tradície, ktoré často u nás už nie sú a v Srbsku ešte stále pretrvávajú. V januári 2019 sme v Belej mali možnosť sledovať aj pazovské Slovenské divadlo VHV po jeho úspešnom vystúpení na divadelnej prehliadke Paláriková Raková,“ podotkol starosta Belej Matúš Krajčí. Dodáva, že si osobitne váži aj tohtoročnú účasť Staropazovčanov na Belskej púti, čím aj toto podujatie nadobúda medzinárodný význam.

Podujatie Dni Pazovy v Žiline a Belej boli zároveň pozvánkou Staropazovčanov pre obyvateľov severného Slovenska, osobitne pre ich partnerskú obec Belá, aby prišli s prezentáciou a kultúrnym programom na oslavy 250. výročia príchodu Slovákov na Dolnú zem do Starej Pazovy v roku 2020.

Na záver si dovoľm aj osobnú poznámku. Som veľmi rád, že ako rodák zo Starej Pazovy, ktorý druhú polovicu života trávim vo vlasti predkov, som pomohol nadviazať tieto vzácne kontakty. Niektoré búra mosty a ja sa snažím ich budovať. Dúfam, že pretrvávajú dlhé roky, aby sme vedeli, že medzinárodná spolupráca má obrovský význam aj pre Belú a Slovensko, ako aj pre Chorvátsko a Srbsko.

Text a foto: Mgr. Ján Filip

PRED VIAC AKO 500 ŽIAKMI A OBYČANMI BELEJ SA V PLNEJ KRÁSE PREJAVILI KROJE A FOLKLÓR ZO STAREJ PAZOZY.

BELSKÁ GULÁŠKA

9. ročník súťaže vo varení kotlíkového gulášu

Dňa 17. augusta 2019 sa v areáli futbalového ihriska v Belej konal už 9. ročník súťaže vo varení kotlíkového gulášu. Zúčastnilo sa 15 družstiev, ktoré sa podpísali pod fantastickú pohodovú atmosféru počas celého podujatia. Okrem samotnej súťaže vo varení gulášu si súťažiaci i návštevníci mohli vyskúšať svoje zručnosti a zapojiť sa do individuálnych súťaží o vecné ceny. Súťažilo sa v aktivitách ako krájanie cibule na čas, hod metrovým klátom, zatĺkanie klinca do klátu a hod gumenou čižmou. v súťaži v pití piva na čas sa predstavili naši dlhoroční bombardéri Vladimír Židek a Šimon Franček, ktorí si to rozdali priamo pod amfiteátrom za veľkej podpory divákov. Počas pekného slnečného počasia nechýbal ani detský svet, kde sa všetky deti mohli zapojiť do súťaží o sladkosti a vybláznit sa na atrakciách.

Vrcholom podujatia bolo vystúpenie populárnej kapely KMEŤOBAND s Igorom Kmeťom st., ktorý pobavil všetkých prítomných a postaral sa o nezabudnuteľnú atmosféru.

Počas celého varenia spríjemňovala chvíle návštevníkov aj kapela MALÁ BELIANKA. Celé podujatie moderoval Michal Bohúň.

Degustačná porota v zložení Ľubomír Sečkář, Jaroslav Dvorský a Patrik Groma mala veľa práce, keďže guláše boli na tomto ročníku obzvlášť veľmi chutné. Počas prípravy a varenia hodnotili prostredníctvom bodov farbu, chuť, konzistenciu a hygienu, pričom ďalšie plusové body získali súťažiaci v krájaní cibule na čas, čo neraz rozhodovalo o umiestnení. O 14:00 hod odovzdali všetci súťažiaci svoju porciu, ktorá sa hodnotila a určovali sa umiestnenia. Najviac zaujal a vyčnieval guláš z družstva KUŤOVCI. Toto družstvo napokon

skončilo na prvej priečke a odnieslo si víkendový pobyt, vecné ceny a putovný pohár „Majstra vo varení gulášu“.

Každé zúčastnené družstvo však odišlo s malou pozornosťou, desať najlepších družstiev bolo obdarovaných trofejou.

Desiatku najlepších tvorili tieto družstvá:

1. KUŤOVCI
2. VODKOPIČI
3. VINPOL
4. KORTE
5. KOLIESKOVÁ VAREŠKA
6. RUKOMONT
7. ČECHOSLOVAKIA
8. HALABALA
9. JANÍČKOVCI
10. IMS

VÍTAZNÉ DRUŽSTVO KUŤOVCI:

Po vyhlásení výsledkov nasledovalo losovanie tom-boly o množstvo cien, ktoré potešili každého výhercu. Večer sa konala diskotéka, kde vystupovali DJ Johnny a DJ Mike Swing, ktorí sa postarali so svojou alternatívou šou o výbornú zábavu. Nechýbala ani súťaž MISS mokré tričko.

Veľké poďakovanie patrí všetkým sponzorom, ktorí prispeli k uskutočneniu tohto pekného podujatia, ako aj všetkým, ktorí si našli čas a odhodlanie súťažiť. Poďakovanie patrí tiež každému, kto mi s touto akciou pomáha už deväť rokov.

Ing. Daniel Užák, organizátor podujatia

BESEDA SO SPISOVATEĽOM IGOROM VÁLEKOM

Dňa 28. novembra 2019 mali žiaci 3.A a 3.B triedy Základnej školy z Belej príležitosť spoznať slovenského spisovateľa Igora Váleka, ktorý navštívil našu knižnicu, kde ho osobne privítal starosta obce Ing. Matúš Krajčí.

Igor Válek je spisovateľ, básnik, autor literatúry pre deti, zberateľ a autor povestí, upravovateľ ľudových rozprávok, publicista, editor, redaktor, organizátorom kultúrneho, najmä literárneho života. Vo svojej tvorbe zviditeľňuje bohatstvo slovenského kultúrneho dedičstva. Jeho doterajšia bibliografia zahŕňa takmer tridsať knižných publikácií a stovky článkov v novinách a časopisoch. Je autorom rozhlasových scenárov, organizátorom literárnych podujatí a besied, najmä so žiakmi základných škôl a študentmi stredných škôl. Naším žiakom priblížil svoju tvorbu, porozprával im o niektorých svojich publikáciách. Pán spisovateľ dokonca žiakom prečítal aj kúsok zo svojej knihy – povesť O plátenníkoch a čertovi, ktorá sa žiakom veľmi páčila. Od-

povedal na množstvo zvedavých otázok, ktorými ho tretiaci zahrnuli. Žiaci sa na besedu pripravili, presvedčili pána spisovateľa, že vedia, aký je rozdiel medzi ľudovou rozprávkou a povestou a vedeli pohotovo reagovať na autorovo rozprávanie a jeho otázky. V zaujímavom rozhovore o svojej tvorbe a histórii spisovateľ Igor Válek vyzdvihol aké krásne a dôležité je čítanie kníh. porozprával o tom, ako píše svoje povesti, kde berie nápady, o svojich začiatkoch písania, ako vzniká kniha a ako je dôležité mať pri písaní otvorené oči aj uši, aby sa ľahšie hľadala inšpirácia. Rozprával o knihe Povesti o slovenských liečivých prameňoch a kúpeľoch, Povesti o slovenských riekach, jazerách, plesách, studniach a studničkách, ale aj o knihe Najveseľšie rozprávky Pavla Dobšinského. Naši tretiaci zažili príjemné literárne dopoludnie, ktoré ich obohatilo a zároveň zabavilo.

Svojimi knihami Povesti o slovenských riekach a Povesti o slovenských liečivých prameňoch a kúpeľoch začal naplňovať dlhodobý projekt sprístupňovania

slovenskej živej vody. Čitateľov týchto povestí môže zaujať celý gejzír nádherných a pútavých príbehov o vode a liečivom bohatstve celého Slovenska. Okrem povestí vydal aj ďalšie publikácie ako:

Najkrajšie slovenské národné rozprávky Najveseľšie rozprávky Pavla Dobšinského Nebojsa! A iné HOROR Rozprávky Zbierky básní Výber z próz

a iné.
(Anna Hodoňová, Mgr. Bieliková, Mgr. Majerová)

SVIATOK ÚCTY K STARŠÍM

Zavítala k nám jeseň, ktorá je obdobím umeleckých diel prírody. Je ako pestrá paleta žiariaca krásnymi farbami. Takýmto krásnym umeleckým dielom je aj človek v jeseni svojho života. Tvaroval ho majster život svojimi skúškami, radostami ale aj starosťami.

A opäť je tu október, mesiac, ktorý dostal prívlastok „Mesiac úcty k starším“. Pri tejto príležitosti, 20. októbra, pripravil kolektív Obecného úradu v Belej v sále kultúrneho domu pre našich seniorov malé rozptýlenie a potešenie. Pozvaní boli všetci občania v dôchodkovom veku. Úvodné slovo patrilo starostovi obce

Ing. Matúšovi Krajčimu, ktorý prítomných privítal krásnym veršom a poprial im príjemné posedenie. Na dobrú náladu zahrli a zaspievali deti z folklórneho súboru Malá belianka a ľudová muzika Vlada Štefánka, ktorí svojim bohatým programom, navodili tú správnu, veselú a príjemnú atmosféru. Seniori využili toto stretnutie na spoločné rozhovory. Pri malom občerstvení a kávičke pospomínali staré dobré časy, podelili sa o svoje radosti i starosti, zaspievali si a poniektorí si i veru rezko zatancovali.

Spomalme i my na pár chvíľ rýchle tempo života, pristavme sa pri našich

blízkyh, starých rodičoch, ujoch, tetách, susedoch, jednoducho pri ľuďoch, ktorým patrí naša vďaka, ktorú by sme im nemali zabúdať prejavovať. Treba si pripomínať, čo všetko pre nás urobili, vážiť si ich a nezabúdať na nich nielen v mesiaci október, ale po celý rok. V závere našim seniorom prajeme, aby svoju jeseň života prežili v zdraví, šťastí a spokojnosti. (Anna Hodoňová)

Neberme zrelý vek tak vážne, šach ešte neznamená mat. Nech ešte veľa dní sa zažne každému, kto má život rád.

Ponuka:

- Kompletné zhotovenie žulových hrobov
- Náhrobné pomníky
- Rámy a krycie dosky
- Urny
- Betonáž základov a chodníkov
- Úprava soklov rôznymi povrchmi

V ponuke máme zahrnutý veľký výber žulových materiálov, antikorových, mundiálnych a žulových doplnkov.

Ponúkame individuálny prístup ku každému zákazníkovi, odborné poradenstvo na základe dlhoročných skúseností.

Kamenárstvo Buček, s.r.o.

Divina 195, 013 31 Žilina

info@kamenarstvobucek.sk ww.kamenarstvobucek.sk

0903 821 784 , 0915 804 232

Ďakujeme za Vašu dôveru pri zhotovení náhrobov
Vaším blízkym aj v tomto roku.

MIKULÁŠ U NÁS V ŠKOLE

Dňa 6. decembra našu školu opäť navštívil Mikuláš. Sprevádzali ho jeho pomocníci anjeli a čerti. Najväčšiu radosť zo vzácnjej návštevy mali tí najmenší, aj keď niektorí sa trochu báli čertov, ale Mikuláš potešil všetkých. Jeho koš bol totiž plný dobrôt, ktoré pomáhali rozdávať jeho pomocníci. Mikulášske balíčky si žiaci museli zaslúžiť peknou pesničkou alebo básničkou. Srdečná vďaka, Mikuláš, tešíme sa o rok zas!

SVIATOK SVÄTÉHO MIKULÁŠA

Sviatok svätého Mikuláša je jeden z najkrajších sviatkov a prvou predzvestou Vianoc. Po roku Mikuláš opäť prišiel do našej obce, aby potešil detské srdiečka. V piatok 6.decembra začal svoju púť o 14:30 hod. z vyšného konca, prešiel dolu dedinou, na sídlisko Jamy a odtiaľ k Obecnému úradu, kde približne okolo 16:00 hod. spolu s deťmi rozsvietil obecný vianočný stromček. Pri stromčeku si deti i dospelí mohli vypočuť vianočné koledy a zohriať sa teplým punčom. Mikuláš so svojou družinou potešil opäť všetky deti. (Anna Hodoňová)

Zdravím všetkých nadšencov a vyznávačov pohybu a športu.

Rada by som Vás touto formou pozvala na cvičenie, ktoré je ideálne pre všetky vekové kategórie, ženy, mužov aj deti nad 6 rokov. **Jumping** je ideálnym športom pre formovanie postavy a skrýva mnoho unikátnych výhod. Zo zdravotného hľadiska blahodarne pôsobí prakticky na všetky systémy ľudského tela, a tak sa radí medzi veľmi účinné formy pohybových aktivít. Podstatou pozitívneho dopadu cvičenia Jumping sú rôzne náročné kombinácie rýchlych a pomalých poskokov, dynamických šprintov, balančných a silových prvkov, a tiež strečingu.

Práve uplynul rok od pôsobenia Jumpingu vo vašej obci a ja môžem len s radosťou konštatovať, že tento šport si už získal veľa dievčat a žien a stal sa bežnou súčasťou v ich živote. Verím, že Jumping v Belej bude aj naďalej napredovať a ja sa budem snažiť urobiť maximum pre vašu spokojnosť. Cvičíme **každý pondelok a v stredu o 18:00 hod v Kultúrnom dome Belá.**

Rezervácie je možné urobiť na stránke **fb. Jumping Belá** príp. na t. č. **0907 148 201** - Miroslava Zajacová.

Teším sa na Vás :)

Mirka

Alchymia triedenia komunálneho odpadu

Komplexný návod, ako triediť komunálny odpad

Pre všetkých, čo tápajú

Variant E

papier | sklo | plasty | nápojové kartóny | kovy

Aktualizácia č. 1

Barbora Nedeľková & Barbora Šablová
Powered by INCIEN & NATUR-PACK

NATUR-PACK
MYSLÍME | TRIEDIME | VZDEĽAVAME

Organizácia zodpovednosti výrobcov (OZV) NATUR-PACK v plnej miere zabezpečuje financovanie triedenia zberu vybraných zložiek komunálneho odpadu (skla, papiera, plastov, kovov a nápojových kartónov) v partnerských samosprávach.

Finančné prostriedky pochádzajú z „recyklačných poplatkov“, ktoré sú ponechané uhrádzať podnikateľská subjektu, ktorých výrobky končia v komunálnom odpade. Zákon o odpadoch podľa pojmu „výrobca“ hoci v skutočnosti sú to nielen výrobcovia, ale aj dovozcovia, hačci a platci nemocných výrobkov. Triedení zber nie je teda financovaný z miestneho poplatku za komunálny odpad z domácností, ktorý občania platia samospráve.

V súčasnosti je OZV NATUR-PACK partnerom viac ako 1 150 samospráv vrátane štyroch najväčších miest – Bratislava, Košice, Prešova a Žiliny.

NATUR-PACK je OZV, ktorá vo vašej obci zabezpečuje triedení zber v spolupráci s Vašou zberovou spoločnosťou. Takto vybraný odpad pokračuje na recyklačnú, kde sa z neho vyrába nové výrobky.

Časťom triedenia zberu je teda zvýšiť podiel recyklovaných zložiek komunálneho odpadu, a tým šetriť životné prostredie. A Vy, občania, v tomto zohrávate nezapustiteľnú úlohu, nakoľko Vy sa rozhodujete, ako budete s Vaším odpadom naložiť.

Samospráva, ak je to možné, mali by sme sa snažiť o predchádzanie vzniku odpadu, a teda výrobky opätovne použiť či upraviť na iné účely.

Triedenie Vám pomôže aj zariadenia na obaloch, ktoré informujú, z čoho je obal vyrobený. V prípade záujmu o ďalšie informácie sa môžete obrátiť na zberovú spoločnosť, ktorá zodpovedá za triedenie odpadu, kde si viete tovar v nich zakúpiť.

Triedenie má aj finančnú motíváciu pre občana – v prípade, že občania nebudú správne triediť, aj náklady na triedení zber budú musieť financovať obec, a teda občania.

Triedenie odpadu vo vašej obci Vám bude ponúkať OZV NATUR-PACK.

SPOLUČNE VYTRIEÐME FAREBNEJŠÍ SVET!

PAPIER

recyklovateľný
ľahký
katalógy
papierové tašky
papierové obaly
kancelársky papier
obaly
poštové
listy

NEZABUDNITE STUČNÍ!

Paria sem: recyklovaný papier, mokrý papier, mokrý papier, papierové tašky, papiera a kartónové obaly, kancelársky papier, obaly, poštové, listy

NEPARIA SEM: znečistený papier, mokrý papier, mokrý papier, papierové tašky, papiera a kartónové obaly, kancelársky papier, obaly, poštové, listy

SKLO

neustatné sklenené fľaše
sklenené poháre
sklenené nádobové sklo
poškodené od kompostu
sklenené obaly od kozmetiky, kávy a potravín
bez plechoviek
sklenené vázy

Paria sem: sklenené sklo, autoklav, sklenené sklo, porcelán, keramika, sklo kombinované s inými látkami, sklenky

NEPARIA SEM: 150 sklenených fľaš sa zmestí na akvárium!

PLASTY

30 plastových fliaš sa zmestí na flecovú banduľu

PET fľaše
plastové tašky a vrecká
plastové obaly od kozmetiky
plastové obaly od potravín
plastové obaly od lekárov
fľaše

Paria sem: PET fľaše, plastové tašky a vrecká, plastové obaly od kozmetiky, plastové obaly od potravín, plastové obaly od lekárov, fľaše

NEPARIA SEM: znečistené plasty, poškodené plasty, plasty z nebezpečných látok (napr. z chemikálií, motorových olejov, farieb a pod.), guma, kábliky, plastové, znečistené fólie zo stien, znečistené fólie zo stien, plasty z nebezpečných látok (napr. kyseliny, lepidlá, lepenky, spracované plasty)

NÁPOJOVÉ KARTÓNY

dvaja nápojové kartóny (2 x 1 liter) je rovnaký objem ako 1 liter

Paria sem: nápojové kartóny (obaly od mliečnych výrobkov, džúsov, vína a iných nápojov), nápojové kartóny, nápojové kartóny, nápojové kartóny

NEPARIA SEM: znečistené nápojové kartóny, nápojové kartóny, nápojové kartóny, nápojové kartóny

KOVY

plechovky od nápojov
plechovky od potravín
plechovky od kozmetiky
plechovky od lekárov
plechovky od potravín
plechovky od kozmetiky
plechovky od lekárov

Paria sem: plechovky od nápojov, plechovky od potravín, plechovky od kozmetiky, plechovky od lekárov, plechovky od potravín, plechovky od kozmetiky, plechovky od lekárov

NEPARIA SEM: 150 plechoviek sa zmestí na pamäť!

PODĽA SYSTÉMU ZBERU VO VAŠEJ OBCI

NATUR-PACK, a.s.
Babáňská 25, 821 01 Bratislava
tel.: +421 2 700 21 222, +421 2 800 21 222

Nájdete nás aj na sociálnych sieťach:
f in y t

www.naturpack.sk

NASTIELANIE (mulčovanie) PÔDY

Nastielanie znamená pokrývanie pôdy vhodným materiálom, ktorý pre ňu vytvára ochrannú vrstvu. Na nastielanie môže byť použitá aj široká škála biologických odpadov, ktorá vzniká v domácnosti alebo na záhrade – pokosenú trávu (zvädnutú), listie, seno (pokosené pred dozretím semien), slamu, podvrvenú kôru, drevnú štiepku, podvrvené kukuričné stonky, kartón, vytrhanú burinu (bez semien), pokosené zelené hnojenie, surový kompost... Medzi najväčšie výhody nastielania patrí, že:

- zmysluplne zhodnotíme prebytočný biologický odpad zo záhrady a z domácnosti,
- chránime pôdu aj pestované rastliny pred výkyvmi počasia (silné dažde, výkyvy teploty, silné slnko),
- udržuje vlhkosť a kyprosť pôdy,
- potláča rast buriny,
- rozkladom nástielky sa zvyšuje obsah živín a organickej hmoty v pôde,
- znižuje sa prácnosť pri pestovaní plodín (menej polievania, netreba kypriť a prevzdušňovať pôdu),
- sa umožňuje pohybovať okolo záhonov aj v čase dlhotrvajúcich dažďov...

Zásady správneho nastielania

1. Pôdu pred nastielaním zbavíme buriny a skypríme ju.
2. Nastielací materiál pred použitím nasekáme na drobné (fahšie sa s ním potom pracuje). Nemal by obsahovať semená burín, vajíčka slimákov a nemal by byť plesnivý.

3. Pokiaľ používame na nastielanie zelený, vlhký, čerstvý materiál (napr. pokosenú trávu), vytvoríme z neho len tenšiu vrstvu, ktorú častejšie dopĺňame. Zabrániť tak vzniku hnilobného procesu a znížiť riziko prilákania slimákov do záhonu.
4. Zo suchého materiálu (napr. seno, slama) môžeme vytvoriť vyššiu vrstvu (aj viac ako 10 cm). Takýto materiál nezbudneme zvlhčiť.
5. Pri použití materiálu s vysokým obsahom uhlíka (napr. slama, drevná štiepka) hrozí, že mikroorganizmy, ktoré ho rozkladajú budú čerpať dusík z pôdy. Ten potom bude chýbať pestovaným rastlinám. Podľa použitia nástielky treba zvážiť premiešanie uhlíkatej nástielky s dusíkatým materiálom (napr. pokosená tráva).
6. Nastielací materiál postupne dopĺňujeme, aby sme mali pôdu pokrytú celý rok.
7. Buriny, ktoré prerastajú nástielku vytrháme a môžeme ich nechať ležať na nej.
8. Nastielací materiál nesmie zakrývať sadenice ani vysiate semenka.
9. Pri nastielaní okolo stromov dbajme na to, aby sme nechali okolo kmeňa niekoľkokentimetrovú medzeru. Inak hrozí zvýšené riziko jeho poškodenia hnilobou.
10. Nastielť môžeme všetky druhy zeleniny, byliniek, drobného ovocia, kry, stromy, okrasné rastliny... Zakrátko zistíme, ako im nastielanie prospieva.

Nechajme sa inšpirovať týmto letákom a nájdime všetky výhody, ktoré vieme získať správnym využívaním biologického odpadu priamo pri zdroji jeho vzniku – v našej záhrade. Ak k týmto trom spôsobom pripočítame aj kompostovanie, tak zistíme, že biologického odpadu máme málo. Už nebudeme mať žiaden dôvod tento odpad alebo lepšie povedané drahocenný materiál vyhadzovať do kontajnerov na zmesový odpad alebo s ním nelegálne nakladať – spaľovať ho a ukladať na čierne skládky odpadov.

Viac informácií o využívaní biologického odpadu nájdete na www.kompost.sk.

Tento leták pripravilo pre
Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky občianske
združenie Priatelja Zeme – SPZ.

Vytlačené na 100 % recyklovanom papieri.

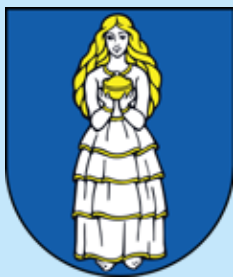
VYUŽITIE BIOLOGICKÉHO ODPADU NA ZÁHRADE

Na záhradách a v domácnostiach po zbere úrody ovocia a zeleniny a ich spracovaní, orezávaní stromov a krov, po kosení trávy vzniká veľké množstvo rôznorodého biologického odpadu. Hlavné pri väčších záhradách ho môže byť naozaj veľa a vtedy hľadáme riešenie, ako sa ho čo najjednoduchšie zbaviť alebo využiť.

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SRDEČNE VÁS POZÝVAME NA JASLIČKOVÚ POBOŽNOSŤ

**25. december
2019
o 14.00**

**RÍMSKOKATOLÍCKY
FARSKÝ KOSTOL
SV. MÁRIE
MAGDALÉNY
V BELEJ**

VIANOCE 2019

OZNAM

Predajňa **Večierka U Muráňa** na Rojkovej ulici 749 oznamuje otváracie hodiny počas sviatkov:

OTVÁRACIE HODINY

24. 12. 2019 (štedrý deň) **6.00 - 12.00**

25. 12. 2019 **zatvorené**

26. 12. 2019 **zatvorené**

31. 12. 2019 (Silvester) **6.00 - 20.00**

01. 01. 2020 (Nový rok) **zatvorené**

06. 01. 2020 (Zjavenie Pána) **zatvorené**

Ostatné dni podľa bežnej pracovnej doby.

Špeciálna ponuka v predajni Večierka:

- batérie do načúvacích strojčekov
- batérie do kľúčov automobilov
- náhradné žiarovky do vianočných svietidiel
- žiarovky do chladničiek a odparovačov
- úsporné LED žiarovky za super cenu len 2 €
- hodinkové batérie
- 20 druhov predlžovačiek

BN č. 1/2020 vyjdú pred Veľkou nocou

Podakovanie za spoluprácu pri tvorbe novín patrí:

Mgr. Peter Boháč, Mgr. Tatiana Cabadajová, Mgr. Lubica Hriníková, Mgr. Silvia Mariašová, PaedDr. Mária Holubková, Mgr. Irena Kolčáková, PaedDr. Anna Babišová, Mgr. Ivana Sekerková, Mgr. Lucia Boháčová, Mgr. Martina Ďurinová, Mgr. Eva Kajčiová, Mgr. Janka Chabadová, Mgr. Petra Vácvalová, RNDr. Jana Vojtaššáková, PhD., Mgr. Tatiana Kvočková, Mgr. Viera Ferrová, Mgr. Mária Majerová, Mgr. Jana Pechotová, Mgr. Mária Bieliková, Mgr. Anna Hudecová, Miloslava Cabadajová, Ing. Matúš Krajčí, Ján Kaňa, René Mihaliak, Lubomír Kubík, Anna Hodoňová, Nikola Kubáňová, Mgr. Lenka Kováčová, Ing. Lenka Mešková PhD., Ing. Daniel Užák, Ing. Jana Beňová, Ing. Mgr. Peter Filo, Róberta Šugárová, Bc. Zuzana Čepelová, Mgr. Ján Filip, Peter Kubáň.